

"Azarlotoreya" da
yeni fırlıdaq...

Azərbaycan cəzaçəkmə müəssisəsində böyük olay!

Türkiyə mediasında sensasion qaçış planının şok detalları açıqlandı

10 məhbus nəzarətçini öldürüb
qaçmaq planı qurdular, bunun üçün
soyuq silah da hazırladılar, son anda...

6

GÜNÜN NƏBZİ

Xəbər

"Hürriyyət" in
baş redaktoru
Vergi Xidmətinin
rəisinə
müraciət etdi

Vüqar Məmmədov: "Nazirlər Kabinetinin üzərinə düşən öhdəliyi vaxtında yerinə yetirməməsi..." 2

Gündəm

ADP Burbulisin Bakıda
öldürüldüyünü güman edir

Partiya hakimiyyəti ölüm faktından ölkəmizin əleyhinə yönəli biləcək mərkəli addımları diqqətə alaraq, önleyici araşdırmalar aparmağa çağırır 4

Siyasət

Tokayevdən
Putina "tərs şillə"

Rusiya və Qazaxıstan arasındakı münasibətlərdə nə kimi dəyişikliklər gözlənilir? 8

Təhlil

Güney Azərbaycan,
yaxud Şərqi "Ukrayna"sı

Belə getsə, İran İslam Respublikasının mövcud dövlət quruluşunu qoruyub saxlaması mümkün olmayacaq... 9

Söhbət

"Səhnə mənim
ikinci evimdir"

Mehriban Xanlarova: "Heç ağılıma gəlməzdi ki, aktrisa olaram..." 13

Layihə

"Tağı bəy Cümhuriyyət tarixində
özünəməxsus yeri var"

Semra Eren-Nijhar: "Əslində, bütün türk xalqının çox yaxşı tanıdığı və oxuduğu bu əsərin bəstəkarını ictimaiyyətin tanıması vacibdir"

14

Siyasət

"Rusiya-Ukrayna müharibəsi
dünyanı daha böyük
fəlakətə sürükləyir"

Nazim Cəfərsəy: "Uğurlu və genişmiqyaslı bir əks-hücum üçün Ukraynanın mövcud imkanları məhduddur"

3

Elm adı altında mənimsənilən
milyonların hesabı sorulmalıdır

Dövlət büdcəsindən elmə ayrılan vəsaitlər saxta yolla yeyilir, mənimsənilir...

Faydalı iş görmək əvəzinə, saxta kitab təqdimatı şənlikləri, iclasbazlıq, reklamşünaslıq, daxili auditoriyanı aldatmalar, gözə küllü üfürmələrlə ört-basdır əməliyyatlarının təşkilatçıları kimlərdir? Maliyyə naziri Samir Şərifov Milli Məclisdəki çıxışında elm sahəsi üzrə xərclərin az maliyyələşdirilməsi iddiasına cavab olaraq deyib ki, keçən il üzrə elmə ayrılmış vəsait 15% az istifadə olunub. Nazir bunun əsas səbəbini Milli Elmlər Akademiyasının strukturundakı elmi müəssisələrdə vakansiyaların çoxluğu ilə izah edib-sə, digər köklü səbəbi Elmin İnkişafı Fondunun vəsaitlərinin tam istifadə edilməməsində görüb... 7

Ölkə

Zakir Qaralov və Rüstəm
Usubovun ifadəsi tələb olundu

"MTN işi"ndə təqsirləndirilən şəxs onların dindirilməsi barədə vəsatət qaldırdı

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) İstintaq Baş İdarəsinin sabiq rəisi Mövlam Şixəliyev, həmçinin MTN-in keçmiş əməkdaşları - Vüsal Əliyev, Yasin Məmmədov, Sahib Ələkbərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimi Elbəy Allahverdiyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə MTN müstəntiqlərinin ibtidai istintaqa verdikləri ifadələrin elan edilib. İfadələr təqsirləndirilən şəxs Yasin Məmmədovun vəsatəti əsasında elan olunub... 11

Cəmiyyət

Qadınların bədənina polis nəzarəti...

Türkmənistanın yeni prezidenti sərt qadağalar tətbiq etməyə davam edir

Artıq bir müddətdir ki, Türkmənistan qadınlara kirpik taxdırmaq, botoks iynəsi vurdurmaq, qaş çəkdirmək, saç boyamaq və avtomobilin ön oturacağında oturmaq qadağan edilib. Dünyanın bu ən qapalı ölkələrindən birində qadağalar çox vaxt qeyri-rəsmi xarakter daşıyır, bu isə o deməkdir ki, onlara qarşı çıxmaq mümkün deyil.

Bu yeniliklər martın 12-də atası Qurbanqulunun yerinə keçmiş 40 yaşlı dövlət başçısı Sərdar Berdiməhəmmədov əmrilə tətbiq edilir. Birinci Prezident Türkmənbaşının dövründən bu yana hakimiyyətdə qadınlara necə davranmaları olduğunu öyrətmək ənənəsi yaranıb. "Türkmənlər ümid edirdilər ki, yeni təyin olunmuş Prezident Sərdar Berdiməhəmmədov atasından daha mütləq bir yol seçəcək, amma ciddi şəkildə yanıldılar" - Beynəlxalq Planlı Valideynlik Federasiyasının (IPPF) bəyanatında belə deyilir.

Təşkilatın məlumatına görə, Türkmənistan qadınları faktiki olaraq qadağan edilib və bundan sonra hamiləliyə son vermək üçün icazə müddəti 12 həftədən 5 həftəyə endirilib. Amma qadınların çoxu belə qısa vaxtda hamilə olduqlarını heç bilmirlər də.

IPPF xatırladır ki, "Hökumət qanunu ilk dəfə 2015-ci ildə - heç bir ictimai müzakirə olmadan, bir gecənin içində, yeni faktiki olaraq gizli şəkildə qəbul və dərc edib".

"Ənənəyə zidd"

Qadınlar deyirlər ki, mayın əvvəlindən etibarən taksi sürücüləri hansısa fərmana (türkməncə - adət) istinad edərək onların qabaq oturacağıda əyləşməsinə icazə vermirlər.

Ortada sözügedən qadağalarla bağlı hər hansı sənəd və ya sərəncam yoxdur. Bu, Türkmənistan tez-tez rast rast gəlinən "şifahi qanun" ənənəsidir - Prezident nəyisə şifahi şəkildə əmr edir və heç bir yerdə dərc olunmayacaq sərəncam imzalayır.

"Turkmen.news" saytının redaktoru Ruslan Myatiyev deyir ki, "Türkmənistan 2017-ci ildən bu yana yazılı və ya şifahi heç bir sərəncam göstərmədən qadınlara sürücülük vəsiqəsi verilmir, ona görə də indi tətbiq edilən məhdudiyyətlər çoxlarını təəccübləndirmir. Yəqin ki, hansısa idarəedaxili qərardan söhbət gedir". Myatiyev əslən Türkmənistandandır, yerli hakimiyyət orqanlarının qadağalarıyla özü də üzləşib: hələ 2000-ci illərdə - şortik geyinmiş olanda onu xalqa xidmət mərkəzlərinə buraxmırlarmış.

Myatiyevin sözlərinə görə, tanışları və oxucuları ona hazırda vəziyyətin absurd həddə çatdığını bildirirlər: "Mən beş mənbəmdən avtomobilin qabaq oturacağında əyləşməyi xahiş etmişdim. Yol polisi beş maşını da saxlayaraq onların arxa oturacağına keçmələrini istəyib". Jurnalist əminir ki, qadınlar bundan sonra hər şeyi gizli şəkildə edəcəklər: "Bütün bu təcrübələr yox olmayacaq, sadəcə "yerin altına" keçəcək".

Cərimələr və ixtisarlər

Digər qadınlar deyirlər ki, dövlət idarələrində onlara uyğun paltar geyinməyi, dırnaqlarındakı manikürü və qaşlarındakı döyməni silməyi tövsiyə ediblər.

Media xəbər verir ki, dodaqlarındakı gələ və qaşlarındakı tatuaja görə müxtəlif avişir-ketlərdən 20-yə yaxın stüardessa işdən çıxarılıb. Bəzi qadınları sadəcə cərimələyiblər, bəziləri isə guya döşlərinə implant taxdırdıqlarına və ya dodaqlarını böyütdüklərinə görə

işlərini itiriblər. Paytaxtdakı gözəllik salonlarının sahiblərinə xəbərdarlıq edilib ki, qadağan olunmuş xidmətlərə görə cərimələnəcəklər və hətta 15 sutka həbs oluna bilərlər.

Şahidlərin sözlərinə görə, polis ictimai yerlərdə reydlər keçirərək taxma dırnaqları və ya kirpikləri olan qadınların saxlayır.

"Yeni qadağalar mənə heç bir şəkildə təsir etmədi, sanki başqa bir dünyada yaşayı-

ram" - Umida BBC-yə belə deyib. O, paytaxt Aşqabadda yerləşən beynəlxalq şirkətlərdən birində çalışır, həmişə manikürlü və taxma kirpikli olur. Umida işə əsasən taksilə gedir və öz istəyi ilə həmişə arxa oturacağıda əyləşir, milli paltar isə yalnız ailə bayramlarında geyinir. Onun qənaətinə görə, qadağalar ilk növbədə dövlət idarələrində işləyənlərə şamil edilir. Hakimiyyət nümayəndələrinin fikrincə, kosmetik prosedurlar həm ənənəvi dəyərlərə ziddir, həm də hissələrin ictimai yerlərdə təzahürüdür. "Azadlıq" radiosu bildirir ki, Məryəm şəhərində ictimai yerlərdə əl-ələ tutan bir neçə cütlik həbs edilib. Həmin şəxslər bir daha ictimai yerlərdə hissələrini nümayiş etdirməyəcəkləri barədə ərizə yazandan sonra sərbəst buraxıldıklarını bildiriblər.

Sərt tərbiyə

Təxəllüslə yazan Türkmənistan politoloqu Sərdar Aytakov deyir ki, əslində, məhdudiyyətlərlə bağlı qərar çoxdan verilib, sadəcə tətbiqi yeni Prezidentin fəaliyyətə başlamasıyla üst-üstə düşüb.

"Türkmənistan vətəndaşlarının çoxu ölkə daxilində miqrantdır, onlar faktiki olaraq ölkənin siyasi və dövlət həyatında iştirak etmirlər. Ona görə də indiki qadağalardan xeyli əvvəl baş verənlərdən - bütün universitetlərdəki və bəzi məktəblərdəki "türkmənlərin milli adət-ənənələri, ailənin müqəddəsliyi, uşaqların təbiiyyəti və etika" haqqında seminar və müəllimlərdən xəbərsiz olublar.

Bu seminarlar tezliklə "ictimai sağlamlıq" sahəsində vintlərin sıxılacağından xəbər verirdi. İlk zərbə qadınlara deydi".

Politoloqun fikrincə, yeniliklər eks-Prezident Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun "Həyatımın mənası" adlı sayca 57-ci kitabının nəticəsidir. Kitab "türkmən xalqının min illər boyu nəsildən-nəslə ötürdüyü milli mənəvi-əxlaqi dəyərlərdən" bəhs edir.

Sərdar uşaq vaxtı sərt tərbiyə alıb, qadının yalnız ana və evdar qadın olması ideyası üzərində qurulmuş ənənəvi dəyərlərin davamçısı kimi böyüyüb.

Politoloq Berdiməhəmmədovlar ailəsini tanıyan bir məmurdan sitat gətirir: "Sərdarı evdə çox sərt üsulla, tam tabeçilik ruhunda tərbiyə ediblər. Məktəbdə və universitetdə isə onu Niyazovun yaydığı ultramilətçilik və psevdo-ənənəçilik atmosferi - qadının yalnız

ana və evdar qadın ola biləcəyi, emansipasiya təzahürünün anomaliya hesab olunduğu mühit əhatə edib. Amma qadınlara fərqli münasibətinə və dünyagörüşünün nisbətən genişliyinə görə Sərdar atasından arzuolunmaz şəkildə fərqlənir - gəncliyi diskotekalı, emansipasiyalı və kosmopolit 1970-1980-ci illərə təsadüf edib. Bolluq içində, zərif və sosiallaşmağı seven biri kimi böyümüş Sərdar mənəvi baxımdan daha çox Saparmurat Niyazovun oğludur, nəinki Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun".

Eyni zamanda, politoloq qeyd edir ki, Sərdarın qanunvericilik fəaliyyətindəki

"xırda repressiyalar" tendensiyası Türkmənistan hakimiyyətinin əhalini həbslər və cərimələr, qadağalar və psixoloji təzyiqlər qorxusu altında, yeni cilovda saxlamaq təcrübəsinin davamıdır.

Yeni siyasi kurs - ədəbli olmağa doğru

Keçmiş Türkmənistan Prezidentinin yeganə oğlu, 40 yaşlı Sərdar Berdiməhəmmədov bu ilin mart ayında keçirilmiş seçkilərdə 72 faiz səsə qalib gəlib. Analitiklər deyirlər ki, eks-Prezident oğlunu çoxdan hakimiyyətə hazırlayırdı və onun ləkələnməmiş reputasiyası var. Məhz Sərdarın - gənc və sanki atasından daha mütləq adamın məhz qadınlarla bağlı qadağalar tətbiq edəcəyinə ölkədə çox az adam inanardı.

Türkmənistan dünyanın və regionun ən qapalı ölkələrindən biridir. Bəzi qadağalar qeyri-rəsmi xarakter daşıyır və internet məhdudiyyətləriylə birlikdə çox vaxt dünya ictimaiyyətinin xəbəri olmadan qüvvəyə minir. Sərdar Berdiməhəmmədov qadınlara nə necə geyinməyi və öz bədənliyi ilə necə davranmağı əmr edən ilk Prezident deyil.

İlk çıxışı Saparmurat Niyazov açmışdı.

Türkmənistanın birinci Prezidenti hesab edirdi ki, qadının yeri evdir və onu "dövlət işlərinə" yaxın buraxmaq lazım deyil. Evdə isə qadın ilahədir və ailənin rifahına cavabdehdir - 21 il hakimiyyətdə olan və Türkmənbaşı titulu alan (bütün türkmənlərin atası) Niyazov bu ideyanı inkişaf etdirirdi. O, türkmən kimliyi ilə bağlı fikirlərini hazırda məktəblərdə öyrədilən "Ruhnamə" kitabında toplamışdı.

Qadınlar

Eynilə Niyazov kimi, ata Berdiməhəmmədov da 64 yaşında "Ruhnamə" adlı kitab yazıb. Türkmənistanın yeni "başçısı" isə ("Sərdar" adı türkmən dilindən belə tərcümə olunur) o yaşa çatmağı gözləmədən qadınlarla bağlı qadağalar tətbiq etməyə başlayıb./BBC

Əyləncə səhifəsi

Madonnan Ukrayna müharibəsi haqda 4 il əvvəl məlumathı olub?

Pandemiya başlayanda Madonnanın 2019-cu il "Eurovision" səhnəsində ifa etdiyi mahnının səhnəciklərində virusun olacağına və insanların maska taxacağına işarə olduğu barədə məlumat vermişdi.

Belə ki, Madonnanın "Gələcək" adlı çıxışının 3-cü dəqiqəsindən ağ slavyan üslublu geyimlərdə olan qızlar başlarında Ukrayna, slavyan xalqlarının folklor rəmzi olan çiçək çələngi, üzlərində əleyhqazla rəqs edirlər.

Madonna qızların üzündən tutaraq mahnını ifa edərək bu sözləri deyir: "Hər kəs gələcəyə düşə bilməyəcək, heç də hamı dayana bilməyəcək, indi sağ olanların heç də hamısı xilas ola bilməyəcək".

Bir çoxları bunu COVID-19-la bağlasa da, o zaman rəq-qasların əleyhqaz taxması fikirləri haçalamışdı. İndi artıq bir çox ekspertlər, jurnalistlər Madonnanın klipində global qüvvə və massonların bugünkü Ukrayna müharibəsinə işarət olduğunu görür. Başında çələng olan qızlar Ukrayna, slavyan xalqlarının simvoludur, arxada fonda ekranda bomba, nüvə partlayışına bənzər alov, partlayış elementi, əleyhqaz isə proqnozlaşdırılan atom nüvə hücumu, partlayışdır. Çıxışın 6-cı dəqiqəsində fonda dəhşətli partlayışdan hamının yere yığıldığı və ətrafı atəşin, odun sardığı görünür.

Əgər göstərilən simvolları diqqətlə çözsək, Madonnanın gələcək barədə düşünülmüş və bilərəkdən publikaya təqdim olunmuş bu mahnıda Ukrayna müharibəsinin nəticəsi olaraq nüvə partlayışının olacağı gözlənilir.

Rusiyada qadınlar hərbi xidmətə çağırılır

Rusiyada qadınlara müqavilə əsasında hərbi xidmətə yollanmağı təklif ediblər. Müvafiq elan Severodvinsk administrasiyasının rəsmi saytında peyda olub. Belə ki, yerli hərbi komissarlıq kişilərlə yanaşı, qadınların da hərbi xidmətə dəvət edildiyini bildirib.

Namizədlərə 18-40 arası olmaqla yaş tələbi qoyulub. Həmçinin, orduda xidmət etmək arzusunda olanlara yüksək maaş vəd edilib.

Təsisçi:

Sərdar Cəlaləv

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet ünvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Məhbub Zülfüqarlıının həbsi tələb olunur

ADP İmişli Rayon Təşkilatının sədri Məhbub Zülfüqarlı tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinə növbəti şikayət məktubu daxil olub. O, iş adamı tərəfindən məhkəməyə verildiyini və həbsinə hazırlıq görüldüyünü bildirir:

"İmişli rayonunda məmur-biznesmen "Azərişiq" Regional İdarəsinin tikinti üzrə müavini, çox sayda ticarət mərkəzlərinin sahibi Saleh Məmmədov 05 iyul 2022-ci il tarixdə məni yenidən CM-nin 147, 148-ci maddələri ilə məhkəməyə verib. Xatırladım ki, o, 5 il əvvəl də - 07 iyul 2017-ci ildə məni həbs etdirmişdi. Bu beş ildə rayon hüquq mühafizə orqanlarının rəhbərləri də dəyişməyib. Rayon məhkəməsinin o vaxtkı da, indiki sədri də hörmətli Qurban Hacıyevdir. Ola bilər ki, mənə hökm oxuyan Ülvi Qəmbərov 5 ildən sonra yenə Saleh Səmədovu sevindirəcək, daha sonra o vaxtkı kimi yeyib-içib məmur-biznesmenin şərəfinə sağlıqlar deyəcəklər.

Əlimdə Saleh Səmədova həsr olunmuş kitab var. Müəllifləri Sərvaz Hüseynoğlu və İsrəfil Quliyevdir. Kitabın bütün səifələrində rayon rəhbərləri - məhkəmə sədri, prokuror, iş adamları, bəzi deputatlar, digər məmurlar tərif yağdırırlar ki, Saleh Səmədov xeyriyyəçidir, əltutan şəxsdir və s. Tərif deyənlərdən biri də məhkəmə sədri Qurban Hacıyev, prokuror Valeh Səmədovdur...

Aradan 5 il ötüb. Rayon ağsaqqalları bizi barışdırmaq üçün masa ətrafında oturdular. Məhkəmə sədri Qurban Hacıyev də ordaydı. Ona S.Səmədov dedi ki, "mən türkü sevmirəm, rusun adamıyam". Unutdu ki, biz hamımız türkdük...

Mən həbsxanadan qorxmuram. 65 yaşıma, yüksək ali təhsilim olsa da Saleh Səmədov kimilər normal yaşamağıma imkan vermədi. Adi xəstəliyimi müalicə edə bilmədim. Yaxınlarım bu ölkənin sərvətlərindən bəhrələnmə bilmədilər. Vəzifələrdə isə onun yaxınları, qardaş-bacı oğlanları, "İnsanname" kitabında şərinə tərif deyənlər oldu.

Saleh Səmədov kim olsa da, Hacı Zeynalabdin Tağıyev olmayaq. Zaman gələr, digər ruspərəstlər kimi, onun əlindəki sərvət də bir anda yox olar.

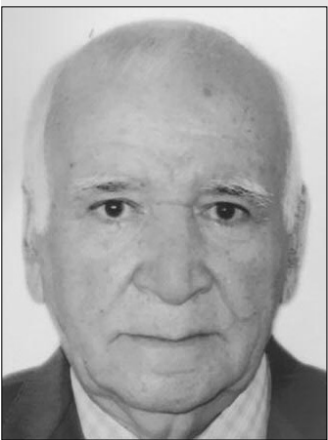
Yeri gəlmişkən, sözügedən kitabda Fazil Mustafa, Sabir Rüstəm-xanlı, Razi Nurullayevin də tərifləri var. Amma inanmıram ki, bu 3 ləyaqətli insan mənim həbsimə razı olsun.

Yuxarıda qeyd etdim ki, həbsxana mənim üçün qorxulu yer deyil. 2017-ci il Novruz bayramı gecəsi ailəm öldürülüb, itirəcək heç nəyim yoxdur. Amma Saleh Səmədov unutmasın ki, onun itirəcək çox şeyi var..."

Hazırladı: RƏŞAD

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

MAAAK Azərbaycan üzrə nümayəndə təyin etdi

Beynəlxalq Akademiya Akkreditasiya və Attestasiya Komitəsi (MAAAK) Azərbaycan Respublikası üzrə öz nümayəndəsini təyin etmişdir.

Belə ki, Rusiya Mühəndislik Akademiyasının həqiqi üzvü, Böyük Britaniya və ABŞ Attestasiya sistemi üzrə texnika elmləri doktoru Rəşad Məmmədov MAAAK-ın Azərbaycan üzrə nümayəndəsi vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının təhsil, elm və mədəniyyət məsələləri üzrə komitəsinin (YUNESKO) VƏ Rusiya Federasiyasının Ümumtəhsil və Peşə Təhsili Nazirliyinin Attestasiya hüququ verən Ümumdünya Texnologiya Universiteti (BTU) və Rusiya Federasiyasının Ali

təhsil müəssisələri Assosiasiyasının təsis etdiyi MAAAK konkret Nizamnamə əsasında fəaliyyət göstərir.

Həmin Nizamnaməyə uyğun olaraq YUNESKO Beynəlxalq təhsilin standart təsnifatı bazası üzrə, həmçinin Konsaltinq xidməti, elmi dərəcə və elmi adlar almaq üçün attestasiya olunmuş mütəxəssislərin müvafiq sənədlərini, yəni Rusiya Federasiyasının Ədliyyə Nazirliyi və Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən ləqəlləşdirilmiş MAAAK diplomunun (MAAAK-ın təqdimatı üzrə) təqdim olunması ilə əlaqədar bütün sahələrdə və səviyyələrdə kompleks məsələlərin prinsiplial həllinə yönəlmis fəaliyyəti həvalə edilmişdir.

Əlaqə telefonu: (050) 329 06 47 /

WhatsApp: (055) 613 46 74. Rəşad Məmmədov

"Hürriyyət" in baş redaktorundan Dövlət Vergi Xidmətinin rəisina müraciət

"Nazirlər Kabinetinin üzərinə düşən öhdəliyi vaxtında yerinə yetirməməsi məndən qanunsuz olaraq külli miqdarda ƏDV-in tutulmasına əsas verə bilməz"

"Hürriyyət" qəzetinin Baş redaktoru Vüqar Məmmədov Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin rəisi Orxan Nəzərliyə müraciət edib. Həmin müraciəti olduğu kimi dərc edirik: "Cənab Orxan Nəzərli!

Məlumunuz olduğu

kimi, 2022-ci ilin yanvar ayının 1-dən etibarən Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliyə görə, həmin məcəllənin 164.1.7-ci əsasən "kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının və həmin malların (məhsulların) istehsalı (nəşri) ilə bağlı rüblün və ya vərəqə şəklində kag?ızın idxalı və satışı" əlavə dəyər vergisindən azad edilib. Buna baxmayaraq, 22 aprel 2022-ci il tarixdə Azərbaycana idxal etdiyim nəzərdə

tutulan məhsulun idxalı ilə bağlı məndən 13 390.11 AZN ƏDV tutulmuşdur. Daha doğrusu, həmin məbləği ödəmək məcburiyyətində qalmışam. Buna səbəb kimi isə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin öz üzərinə düşən öhdəliyini yerinə yetirməməsi, yəni sözügedən kateqoriyaya daxil olan ƏDV-dən azad edilmiş malların siyahısını həmin tarixə qədər tərtib etməməsi göstərilmişdir. Bu da o deməkdir ki, həmin tarixə qədər

qüvvədə olan qanunun vətəndaş üçün heç bir hüquqi əhəmiyyəti olmayıb və həmin qanun sadəcə formal xarakter daşıyıb. Bu isə əlbəttə ki, yolverilməzdir və anti-konstitusiondur.

Digər tərəfdən, tərəfimdən idxal edilən məhsullara münasibətdə NK-in qərarının olub-olmaması əhəmiyyət kəsb edə bilməzdi. Ona görə ki, həmin məhsulların adı və təsviri hazırda qüvvədə olan Vergi Məcəlləsinin sözügedən maddəsinin təsvirinə tam uyğun gəlir. Bununla belə, hesab edirəm ki, Nazirlər Kabinetinin sözügedən dəyişikliklə bağlı üzərinə düşən öhdəliyi vaxtında yerinə yetirməməsi məndən qanunsuz olaraq külli miqdarda ƏDV-in tutulmasına əsas verə bilməz. Bu hal, sözsüz ki, qanunsuzdur.

Odur ki, qeyd edilənləri nəzərə alaraq, bu müraciətlə sizdən xahiş edirəm ki, məndən qanunsuz olaraq tutulmuş 13 390.11 AZN ƏDV-in geri qaytarılması haqqında müvafiq göstəriş verəsiniz".

Hazırladı: RƏŞAD

"Azərlotoreya" da yeni fırıldaq...

Bu dəfə, uduşlu biletlər təkrar satışa çıxarılmaqla, satıcılar aldadıldı

Bütün ölkə boyu küçələrdə, meydanlarda anı lotoreyalar satılır. "Poz qazan" anı lotoreyalarının satışına, əldə edilən gəlirlərə dair ictimaiyyətə açıq və şəffaf formada heç bir məlumat verilmir. Bu lotoreyaların satış hüququ qazanmış bir neçə inhisarçı şirkətin əsas nizamnamə üzrə hesablalarının yerləşdikləri ünvanlar da müəmmalıdır.

Bir müddət əvvəl yerli medaiddə yayılan informasiyalarda qeyd edilirdi ki, lotoreyaların satışını və istehsalını həyata keçirən şirkətlərin hesabları ofşor ünvanlardadır. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan xalqının ümidlərini oğrulara qrup şəxs bu vəsaitləri xarici ölkələrə daşıyır. Ölkə daxilində isə nə xalqa, nə də hökumətə hər hansı bir hesabat verilmir.

"Hürriyyət"-ə daxil olan informasiyaya əsasən, hesabatlılığın olmaması səbəbindən "Azərlotoreya" da bir neçə inhisarçı şirkət istədiyini edir. Hətta öz işçilərini də aldadır.

Maraqlıdır ki, bu dəfə məhz pərakəndə biletlər satışları həyata keçirən şəxslər "qurban seçiliblər". "Hürriyyət"ə daxil olan informasi-

yaya əsasən, lotoreya saatışlarında əsas inhisarçı olan iki şirkət - "Smart Tiket" və "İnteqral" şirkətləri arasında gedən maliyyə savaşından məhz bu günlərdə satıcılar öz "xeyirlərini" götürüblər.

Belə ki, daxil olan informasiyaya əsasən, Gəncəbasar bölgəsində biletlər satışı ilə məşğul olanlara qarşı oyun qurulub. Bir müddət əvvəl uduşlu biletlər satıcılar tərəfindən alınıb. Əvəzi övənilməklə yüzlərlə müxtəlif uduşlu biletlər satışdan çıxarılmış hesab edilərək, pərakəndə satış bazasına geri təhvil verilib.

Lakin az müddət sonra həmin biletlər yenidən müştərilərdə peyda olub. Və pərakəndə satış nöqtəsinə yaxınlaşaraq biletlərin haqqı alınıb. Bundan xəbərsiz olan pərakəndə satış məntəqələrində işləyənlər biletləri geri təhvil verəndə məlum olub ki, bu biletlər dövrüyyedən çıxarılıbmış. Yəni bir dəfə dəyəri ödənilib və əsas anbara geri təhvil verilib.

İndi həmin biletlərin hansı formada təkrar vətəndaşların əlinə

keçməsi maraq yaradıb. Eyni zamanda ikiqat ziyana düşən pərakəndə satış məntəqələrində işləyənlər ağır duruma düşüblər.

"Hürriyyət"ə daxil olan informasiyaya əsasən, uduşlu biletlərin haqqı ödənildikdən sonra təkrar vətəndaşlara verilməsinin əsas səbəbi "İnteqral" və "Smart Tiket" şirkətlərinin arasında gedən daxili savaşdır. Məhz bu savaşın sonucu olaraq da biletlərin təkrar bazara çıxması güman edilir.

Mövzu ilə bağlı araşdırmalarımız davam edir. Qarşı tərəfin də mövqeyini dinləməyə hazırıq.

İqtisadiyyat Şöbəsi

Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski bəyan edib ki, növbəti həftə ölkəsi üçün tarixi olacaq və düşmən fəallığı artacaq. Zelenski əlavə edib ki, iyunun 21-də Ukrayna-nın namizədlik statusu ilə bağlı Avropa Birli-yindən cavab eşidəndə həqiqətən tarixi həftə başlayacaq. O, həmçinin növbəti həftə Rusi-yanın hücumlarının in-tensivləşəcəyini də qeyd edib.

Bu arada, ABŞ-ın Mühəribənin Öyrənilməsi İnstitutunun yaydığı məlumatda isə deyilir ki, yaxın həftələrdə Ukrayna ordusunun əks-hücumları Xerson və Zaporj-yedəki rus hərbiçilərini daha da təhdid edəcək. Bununla bağlı axar.az-da yer alan informasiyaya görə, Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin son əks-hücumları uğurlu olub: "Ukraynanın əks-hücumları Rusi-ya qoşunlarını xüsusən də Xerson və Nikolayev vilayətlərinin sərhədləri boyunca geri çəkilməyə vadar edəcək. Növbəti həftələrdəki əks-hücumlar Xersondakı ruslar üçün ciddi təhdidə çevriləcək. Zaporj-ye vilayətində Ukraynanın uğurlu əks-hücumları işğalçıları təcili olaraq cəbhə xəttinin bu zəifləmiş hissəsinə əlavə qüvvələr köçür-məyə məcbur edir".

Britaniya ordusunun yeni komandanı general ser Patrik Sanders isə bildirib ki, Ukraynada konflikt davam etdiyi müddətdə Britaniya ordusu Avropada yenidən vuruşmağa hazırlaşmalıdır: "Hazırda müttəfiqlərimizlə birgə döyüşməyə və Rusiyaya qalib gəlməyə qadir ordunun qurulmasına ehtiyac var. Biz o nəsə ki, ordu-nu Avropada yenidən vuruşmağa hazırlamalıyıq".

"Fransa, Almaniya və İtaliya Rusiya ilə atəşkəsdə maraqlıdır, bunun üçün isə Ukraynanın güzəştə getməsi danışıqların əsas predmetinə çevrilə bilər"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı möv-qeyini "Hürriyyət"lə bölüşən Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə hesab edir ki, Ukraynanın Avropa Birliyinə üzv olması geosiyasi proseslər fonunda yaxın perspektivdə reallaşacaq: "Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski xalqa müraciətində birliyə üzlüyü xüsusi vurğulayıb. Fransa, Almaniya və İtaliya liderlərinin Kiyevə səfəri, apardıqları danışıqlar fonunda Ukrayna-nın birliyə üzv olması üçün yaşıl işıq yandırılıb. Bundan əlavə, hər üç ölkə Moskva ilə danışıqlarda və atəşkəsdə maraqlıdır. Bunun üçün Kiyevin güzəştə getməsi danışıqların əsas predmetinə çevrilə bilər". Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavininin sözlərinə görə, Gürcüstan və Moldovadan fərqli olaraq Ukrayna Avropanın qapısında saxlanılmayacaq: "Ukraynanın

"Rusiya-Ukrayna müharibəsi dünyanı daha böyük fəlakətə sürükləyir"

"Böyük Britaniya və ABŞ Avropada yeni təhlükəsizlik çetiri formalaşdıracaq və Rusiya Ukraynadan çıxarılacaq"

Məhəmməd Əsədullazadə:

"Ukraynanın Avropa Birliyinə üzv olması yaxın perspektivdə reallaşacaq"

Avropa Birliyinə üzlüyü Moskvanı da narahat etmir, çünki Almaniya və Fransanın Kiyevi öz nəzarətində saxlaması mümkündür. Qeyd edim ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda Qərb cəbhəsində fikir ayrılıqları ortaya çıxıb. Böyük Britaniya Şərqi Avropada yeni güc mərkəzi yaratmağı planlaşdırır. Ukrayna, Polşa və Baltikyanı ölkələrlə birgə siyasi-hərbi blok Avropa Birliyinə alternativ olaraq Londonun birlik üzərində geosiyasi mövqeyinin gücləndirilməsini nəzərdə tutmaqla yanaşı, Almaniya və Fransanın Şərqi Avropada aktiv siyasətinin qarşısını alacaq".

"Vaşinqton da Kiyevin Paris və Berlindən uzaq durmasında, Londonla əməkdaşlığa getməsində maraqlıdır"

Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri qeyd edib ki, Ukraynada gedən müharibəyə Qərb koalisiyası daxilində anqlosakslarla germanlar arasında nüfuz savaşı da demək olar: "Avropanın iki mərkəzə ayrılması Berlin və Parisin mövqelərini zəiflədilməsi, Londonun tam önə çıxmasına səbəb ola bilər. Fransa prezidenti Emmanuel Makron, Almaniya kansleri Olaf Şoultsun tələsik Ukraynaya səfəri Ukraynanı Böyük Britaniyanın moderatorluğu altında qurulan birlikdən uzaq tutmaqla yanaşı, Avropa Birliyinə üzv olacağına əmin etməkdir. Qeyd edim ki, Almaniya və Fransa "Minsk-3 formatında" danışıqların aparılmasında maraqlıdırlar. Bu format hazırkı statuskvo şəraitində

Elxan Şahinoğlu:

"Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda nüvə silahı potensialını artırmağa qərar verən dövlətlər var"

Kiyevin Kremlə atəşkəs müqaviləsi bağlamasını özündə əks etdirir. Bu, həm də Berlin və Parisin Böyük Britaniyanın Avropada geosiyasi üstünlüyünün qarşısını almağa hesablanıb". Politoloq əlavə edib ki, Qərb koalisiyası daxilində fikir ayrılıqları Vladimir Putinin irəliləməsini şərtləndirir: "Ukraynaya tam lojistik dəstək verən ABŞ-ın mövqeyi burada həlledicidir. Belə ki, Vaşinqton da Kiyevin Paris və Berlindən uzaq durmasında, Londonla əməkdaşlığa getməsində maraqlıdır. Çünki Böyük Britaniya və ABŞ Avropada yeni təhlükəsizlik çetiri formalaşdıracaq və Rusiya Ukraynadan çıxarılacaq".

"Rusiyanın Ukraynaya qarşı apardığı işğalçı müharibə nüvə toqquşması təhlükəsinin miqyasını nümayiş etdirir"

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bu qənaətdədir ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi nüvə toqquşması ehtimalını artırır: "Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda bir sıra dövlət ordusunu gücləndirməyə və hərbi texnika sayını artırmağa qərar verib. Müxtəlif dövlətlərin hərbi büdcələri artır. Nüvə silahı potensialını artırmağa qərar verən dövlətlər də var. Halbuki, bu dünyanı daha böyük fəlakətə sürükləyir. BMT baş katibi Antoniu Quterreşin sözlərinə görə, dünyada toplam 13 min 400 nüvə başlığı var və bu, nüvə müharibəsi eh-

Nazim Cəfərsəy:

"Uğurlu və genişmiqyaslı bir əks-hücum üçün Ukraynanın mövcud imkanları məhduddur"

timasını artırır. Rusiyanın Ukraynaya qarşı apardığı işğalçı müharibə nüvə toqquşması təhlükəsinin miqyasını nümayiş etdirir".

Politoloqun sözlərinə görə, Qazaxıstan Ukrayna müharibəsi fonunda nüvə silahının qadağan olunmasını təklif edib, ancaq onu eşidən yoxdur: "Əksinə, nüvə silahına malik dövlətlər nüvə arsenallarını daha da artırır. Çinin müdafiə naziri Vey Fenxe bir neçə gün əvvəl Sinqapurda keçirilən beynəlxalq forumda deyib ki, ölkəsi nüvə silahlarını modernləşdirib. Nüvə başlığı daşıyan modernləşdirilmiş raketlər ilk dəfə 2019-cu ildə Pekində hərbi paradda nümayiş etdirilib. Çində nüvə raketlərinin saxlanması üçün 100-dən çox şaxta mövcuddur və bu say artır. Çinin müdafiə nazirinin sözlərinə görə, modernləşdirilmiş nüvə raketləri özünümüdafiəni gücləndirmək üçün lazımdır. O Çinin nüvə raketlərini kiməsə qarşı birinci istifadə etməyəcəyini bildirib. Ancaq bu sadəcə bəyanatdır. Pekin Tayvan adasını ələ keçirmək məqsədilə ABŞ-la qarşıdurma hazırlaşır. Elə buna görə də Vaşinqton Çinin nüvə silahlarını artırmasından narahatdır. ABŞ-ın müdafiə naziri Lloyd Ostin hesab edir ki, Pekin təxribata hazırlaşır. Ostinin fikrincə, Çin qonşuları olan Yaponiya və Hindistana qarşı hərbi təzyiq artırır. Çinin nüvə arsenalını artırması və Şimali Koreyanın raket sınaqları Yaponiya və Cənubi Koreyanı ciddi narahat edir. Bu iki dövlət seçim qarşındadırlar: onlar ya ABŞ-dan ərazi-lərində nüvə silahı yerləşdirməyi

xahiş edəcəklər, ya da özləri nüvə silahının istehsalına başlayacaqlar". "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri bildirib ki, Çin nüvə silahı arsenalını artırmaqla yanaşı, nüvə başlığı daşıya bilən sualtı hərbi gəmilərinin sayını artırır: "Bundan başqa, Çin təyyarədaşıyan gəmilərin istehsalını sürətləndirib. Çin ayrıca, Cibuti və Kambo-cada böyük hərbi-dəniz bazaları inşa edir. Bütün bunlar Pekinin gələcək planlarından xəbər verir".

"Zelenski hakimiyyəti hələlik Avropadan gələn təklifi rədd edib və əsasən anqlosakson dəstəyi ilə müharibəyə davam etmə qərarı verib"

Qafqaz Beynəlxalq Münasibətlər və Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin (QAFSAM) sədr müavini, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Nazim Cəfərsəy isə bu fikirdədir ki, Ukraynada anqlosakson-qitə Avropası rəqabəti yeni bir boyut qazanıb: "Avropalı liderlərin Vladimir Zelenskiylə görüşündən sonra Britaniyanın baş naziri Kiye-və gedib. Artıq bəzi Qərb qəzetlərində və Ukrayna teleqram kanallarında "Avropa liderlərinin Ukraynaya Avropa Birliyinə üzlüyünə namizədliyi statusu və iqtisadi dəstək qarşılığında Rusiya ilə müzakirələrə başlamaq təklifi etdiyi" yazılmağa başlayıb. Boris Conson Ukraynaya gəlib savaşa davam etmək yönündə güclü dəstək mesajları və yeni silahlar sözü verib. İddialara görə, Zelenski hakimiyyəti hələlik Avropadan gələn təklifi rədd edib və əsasən anqlosakson dəstəyi ilə müharibəyə davam etmə qərarı verib".

QAFSAM-ın sədr müavininin sözlərinə görə, Ukrayna tərəfinin sentyabr-oktyabr aylarında əks hücum edəcəyi iddiaları var: "Rusiya ilə müzakirələr heyətinin üzvü və Zelenski hakimiyyətinin ciddi fiqurlarından David Araxamiya bu hücumun avqusta olacağını bildirib. Düşünürəm ki, bu iddialar real deyil, çünki uğurlu və genişmiqyaslı bir əks-hücum üçün Ukraynanın mövcud imkanları məhduddur. Xüsusilə, yetərli silah gücünü və səfərbərliyi istənilən səviyyədə təmin edə bilməyib. Müxtəlif hərbi, siyasi və mədəni səbəblərlə gələn 2 ayda bunu etməsi də çox real görünmür. Bu durum həm Ukrayna rəsmilərinin etdikləri açıqlamalarda, həm də anqlosakson mətbuatının ciddi media orqanlarında son dövrdə xüsusən tez-tez yer almağa başlayıb. Geosiyasi, geoiktisadi, hərbi və geomədəni amillər bu müharibəni payız sonuna qədər davam etmə ehtimalının yüksək olduğunu göstərir. Ona qədər isə Qərb mətbuatında sülhün zəruriliyi barədə yazılar artmağa başlayacaq. Sonra bildiyimiz nəticə olacaq, yeni müzakirələrin başlaması ehtimalı yüksəkdir".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Eldar SABİR

Fars şovinizminin Azərbaycanla qarşı düşmənçilik siyasəti

Bu kimi acınacaqlı hadisələrə bizim həmyerlilərimiz olan "din qardaşlarımız"ın qoşulması bir müsəlman olaraq adamı yerindən oynadır...

İran yerində dinc dayanmır. Düşmənçilik siyasətini, Azərbaycana qarşı əsrlərlə yürütdüyü məkrli niyyətini yenidən, özü də daha açıq və daha qabarıq tərzdə yürütməyə başlayıb. Din pərdəsi altında etmədiyi əməl, yalana, böhtana söykənən o təxribat qalmayıb ki, Azərbaycanın üzərində sınaqdan keçirməsin. Tarixən belə olub. Azərbaycan hökmdarı Tomrisin oğlunun xaincəsinə öldürülməsindən tutmuş, adını "Gülüstən" və "Türkmənçay" sülh müqaviləsi qoyub Azərbaycanı iki-üç hissəyə qəddarcasına parçalayan, Təbrizin yüzrlə böyük şəxsiyyətini günahsız edən fars şovinizmi indi daha da fəallaşıb.

Necə müsəlman ölkəsidir ki, bölgənin həssas vəziyyətdə olduğu, üçüncü vətən müharibəsinin başlayacağı bir zamanda Tehrandan Azərbaycanın əleyhinə ağılaşmaz işlər görülür, bayrağımız təhqir olunur, tapdanır, ölkəmizin adının dəyişdirilməsi barədə ardı-arası kəsilməyən absurd bəyanatlar, açıqlamalar verilir. Yazıqlar olsun ki, bütün bu kimi acınacaqlı hadisələrə bizim həmyerlilərimiz olan "din qardaşlarımız"ın qoşulması bir müsəlman olaraq adamı yerindən oynadır. Özü də harada - İranın paytaxtı Tehrandan, ali lider Xaməynin, İran prezidenti cənab Rəisinin qulaqlarının dibində, gözləri önündə.

44 günlük vətən müharibəsində minlərlə müsəlman soydaşımızı qətlə yetirən, məscid və digər dini abidələrimizi yerlə-yeksan edən, müsəlman qəbristanlıqlarını viranə hala salan, vəhşiləşmiş erməni faşizminə qarşı İran hökumətindən yüngül bir etiraz səsinə eşitmədik. Əvəzində nələrin şahidi olduq. Böyük TIR-larla işğalçıya yanaacaq, ərzaq, silah-sursat daşıyırdı. Kim mənə qınayacaqsa, özü bilər. Ümumiyyətlə, Azərbaycana qarşı fars şovinizminin vurduğu yaralar rusların vurduğu yaralardan çox dərin və təhlükəli görünür.

Təəssüfləndirici bir məsələ də odur ki, ələ alınmış bəzi Azərbaycan ruhanilərinin İranda apardıqları anti-Azərbaycan fəaliyyətlərini qınayacaq mövqenin, dövlətçiliyimizin əleyhinə yönəlmiş qərəzli və ədalətsiz münasibətin tənqidinə adi bir yanaşmaya rast gəlmirik. Mən bu işdə Müsəlman Hərəkatı Birliyinin sədri Hacı Tale Bağırzadənin təşəbbüsünü nə qədər ağır şəraitdə olsa da səbrsizliklə gözləyirəm...

Yaddaşıma hopmuş və heç zaman unuda bilmədiyim bir tarixi hadisə ilə bu ürək çırpıntılarını bitirmək istədim. 1978-ci ildə Şərqi Ermənistanın Rusiyaya birləşməsinin 150 illiyi İrəvanın opera teatrının böyük salonunda qeyd olunurdu. O zaman mən "Sovet Ermənistanı" respublika qəzetində müxbir vəzifəsində çalışırdım. Rəhmətlik Məhərrəm Bayramov reportaj hazırlamaq üçün mənə də özü ilə bərabər tədbirə aparmışdı. Brejnev başda olmaqla Sovet rəhbərliyinin hamısı gəlmişdi. Mərhum milli liderimiz Heydər Əliyev də tədbirdə Baş katib Brejnevin sağında əyləşmişdi. Bu hadisədən qururlanmaya bilməzdim...

Nəhayət, adını unutduğum İrandan təşrif buyurmuş ictimai-siyasi xadimə söz verildi. O, çıxışına başladı və dövlət üçün böyük minnətdarlığını ifadə edən fars qonaq fikrini bu cür bildirdi: "Tarixdə iki qardaşın cəmi bir dəfə müharibəsi olub. Bu məclisdə iştirakdan çox məmnunam və buraya məhz ona görə gəldim ki, bu tarixi anlaşılmazlıq üçün erməni qardaşlarımdan və qəhrəman Sasunlu Daviddən üzr istəyib geri dönm". Məncə, başqa izahə ehtiyac yoxdur.

Bu an gözlərim dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevə baxdı. Rəngi qaralmışdı. Çırtıq vursaydın qan tökülərdi.

ADP Burbulisin Bakıda öldürüldüyünü güman edir

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən "Hürriyyət"ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə nümayəndəsi K.Dömfredin Azərbaycana səfərinin nəticələri barədə müzakirə aparıb və səfərin ikitərəfli əlaqələrin inkişafında müsbət əhəmiyyətini qeyd edib. Son vaxtlar ABŞ və Azərbaycan arasında əlaqələrin intensiv xarakter almasını, ölkəmizin beynəlxalq təhlükəsizlik məsələlərində rolunun artmasını diqqətə çəkən partiya yetkiləri bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsinin, qarşılıqlı strateji əməkdaşlığın müxtəlif platformalar üzrə dərinləşdirilməsinin vacibliyini bildirib.

İdarə Heyəti Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Y.Fyodrovun SSRİ-nin bərpası ilə bağlı rəsmi çağırış etməsini, bu cür çağırışların Azərbaycanda olan "beşinci kolon" nümayəndələri tərəfindən dəstəklənməsini qətiyyətlə pisləyib. Yarandığı dövr ərzində bütün postsovet ölkələrini imperiya siyasətinin qurbanına çevirən, onların maddi və mənəvi varlığını sarsıdan, dini, etnik, mədəni kimliyini aşağılayan, xalqlar arasında bu gündə qarşısı alınmayan münaqişələr törədən, milyonlarla insanı işgəncələrə, repressiyalara məruz qoyan belə bir rejimin təzədən dirçəldilməsinə cəhd edilməsini Putin Rusiyasının mənfur rejimini qorumaq cəhdi kimi dəyərləndirən partiya rəsmiləri hakimiyyəti bu cür avantürist çağırışlara adekvat reaksiya verməyə, ölkəmizdə bu ideologiyanın daşıyıcısı olan ünsürlərin fəaliyyətinə qadağa qoymağa çağırıb.

İdarə Heyəti 9-cu Qlobal Bakı forumunun nəticələrinə münasibət bildirib və ölkəmizin dünya ölkələri ilə əlaqələrinin inkişaf edilməsində, xüsusilə 2-ci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılmasında, işğal olunmuş ərazilərimizdə erməni vandallarının törətdiyi vəhşiliklərin əyani təqdimatında bu cür görüşlərin əhəmiyyətini qeyd edib. Həmçinin, İdarə Heyəti bu görüşdə ölkə başçısının Laçın

Partiya hakimiyyəti ölüm faktından ölkəmizin əleyhinə yönələ biləcək məkrli addımları diqqətə alaraq, önləyici araşdırmalar aparmağa çağırıb

yolu və Ermənistan tərəfin ərazi bütövlüyümüzü tanımadığı halda adı çəkilən ölkənin ərazi bütövlüyünü tanımayacağımız barədə verdiyi vacib mesajları təqdir edib.

İdarə Heyəti bu ilin dövlət büdcəsində xərclənməyən vəsaitlərin digər illərdən fərqli olaraq daha vacib sahələrə, əhəlinin aztəminatlı təbəqələrinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması və qazilərin, bütün müharibə iştirakçılarının problemlərinin həllinə yönəldilməsinin vacibliyini hakimiyyətin diqqətinə çatdırıb.

İdarə Heyəti bir sıra Avropa dövlət başçılarının Ukraynaya səfərlərinin intensivləşməsini, onların Ukrayna xalqına hərbi, siyasi, mənəvi dəstəyini artırmasını təqdir edib, bu səfər və yardımların təcavüzkar Rusiyaya qarşı ən tutarlı cavab olduğunu qeyd etməklə, türkdilli dövlət başçılarından da bu cür səfərlərdə iştirakını vacib hesab edib.

İdarə Heyəti Sanktpeterburq forumunda Qazaxıstan prezidenti C.Tokayevin erməni jurnalistin Rusiyanın əli ilə yaradılan qondarma "dövlətlər"in tanınması ilə bağlı yönəldiyi təxribatçı sualına Luqansk və Donetsk də daxil olmaqla, özünü elan edən qondarma, kvazidövlətlərin heç birini tanımayacağı barədə verdiyi cəsarətli cavabı təqdir edib və digər postsovet ölkə rəhbərlərini də bu cəsarətdə bulunmağa çağırıb.

İdarə Heyəti Rusiyanın sabiq

baş nazir müavini G.Burbulisin Bakı səfəri zamanı qəflətən vəfat etməsini ciddi narahatlıqla qarşılayıb və məsələsinin şübhəli tərəflərinə diqqət çəkib. Bu ölümün əsasında onun Putin rejimini qane etməyən çıxışlar etməsi faktının duru biləcəyini diqqətə çatdıran partiya rəsmiləri hakimiyyəti Rusiya təcrübəsində bundan əvvəl də tanınmış siyasi xadimlərin simasında bu cür ölümlərin ortaya gəlməsini nəzərə alaraq, həmçinin ölüm faktından ölkəmizin əleyhinə yönələ biləcək məkrli addımları diqqətə alaraq önləyici araşdırmalar aparmağa çağırıb.

İdarə Heyəti Ukrayna və Moldova respublikalarının Avropa Birliyi üzvlüyünə namizədlik məsələsinin gündəmə gəlməsindən məmnunluğunu ifadə edib və AB ölkələrini Gürcüstan və Azərbaycanla bağlı da bu addımları atmağa çağırıb.

İdarə Heyəti ADP İmişli RT-nin sədri Məhəbub Zülfüqarlıının son zamanlar yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən təqib olunması, ona qarşı qondarma ittihamlar irəli sürülməsi faktını müzakirə edərək dərin narahatçılığını ifadə edib, baş verənləri yerli hakimiyyət orqanlarının özbaşınalığı kimi dəyərləndirib və İmişli rayon yerli hakimiyyət orqanlarını Məhəbub Zülfüqarlıya qarşı apardığı sifarişli məhkəmə çəkişmələrinə son qoymağa çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Qazaxıstan prezidenti Qasım Jomart Tokayevin 25-ci Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumunda çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlər bir neçə gündür ki, həm ölkəmizdə, həm postsovet məkanında, həm də əksər Qərb dövlətlərində əsas müzakirə mövzularından birinə çevrilib, desək yəqin ki, yanılmarıq. Belə ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin gəzünün içində baxa-baxa, Ukraynanın Donetsk və Luqansk vilayətlərində yerləşən qondarma respublikaları ("dər" və "lər") "kvazidövlət"lər adlandıran Tokayev BMT Nizamnaməsini əsas götürərək, ölkəsinin Tayvanı, Kosovanı, Cənubi Osetiyanı və Abxaziyanı olduğu kimi, Luqansk və Donetskdəki qondarma rejimləri də tanımadığını bildirib: "BMT Nizamnaməsindəki iki əsas prinsip - ölkələrin ərazi bütövlüyü və xalqların öz müqəddəratını təyin etmək hüququ indi bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edir. Lakin bütün dünyada millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə hüququ reallaşarsa, indi BMT-yə üzv olan 193 dövlət əvəzinə 500-600 dövlət yaranacaq ki, bu da xaos səbəb olacaq. Buna görə biz nə Tayvanı, nə Kosovanı, nə Cənubi Osetiyanı, nə də Abxaziyanı tanıyıraq. Bu prinsip Luqansk və Donetskdə olan kvazidövlət ərazilərinə də şamil olunacaq".

Hələ bu, harasıdır. Rəsmi Kremli qıcıqlandıran, hətta belə demək olarsa, qəzəbinə səbəb olan məqamlardan biri də odur ki, Qazaxıstan prezidenti sözügedən forumda Rusiyanın ona təqdim etmək istədiyi "Aleksandr Nevski" ordenindən imtina edib. Bu bərədə Qazaxıstan Prezidentinin Administrasiyasının yaydığı məlumatda deyilir ki, buna səbəb Tokayevin səlahiyyət müddətinin sonuna kimi yerli və xarici ölkə mükafatlarını qəbul etməmək bərədə qərarıdır.

"Rusiya ərazisində olan Qazaxıstan vətəndaşları və sərmayəçiləri sayıq olmalıdırlar, çünki Putin Tokayev üçün "hədiyyələr hazırlamağı" əmr edib"

Görünən odur ki, Qasım Jomart Tokayevin Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumunda səsləndirdiyi fikirlərdən, həmçinin "Aleksandr Nevski" ordenindən imtina etməsindən sonra Kreml Qazaxıstanı cəzalandırmaq qərarına gəlib. Məhz buna görə də Rusiya Qazaxıstan neftinin ixrac üçün daşınmasına məhdudiyyətlər qoyur. Bununla bağlı report.az-da yer alan informasiyada deyilir ki, Qazaxıstan neftinin ixracı Novorossiysk limanında dayandırılıb. Buna səbəb kimi isə liman sularında ikinci Dünya müharibəsindən qalma mina ola biləcək obyektlərin tapılması göstərilib. Tədqiqat üçün Rusiya limanına ildə 67 milyon ton neft nəql edən Xəzər Boru Kəməri Konsorsiumunun (CPC) uzaq yalınma qurğularına bitişik əqayator-

**Sankt-Peterburqa səfəri
fonunda baş tutması ilk
başda Kremlin
Qazaxıstana gözdağı və
ya cəzası kimi görünmə
də, mahiyyət etibarilə
bu, Qərbin gözündən
pərdə asmaqdan
başqa bir şey deyil”**

Siyasi şərhçinin qənaətinə, Kremlin istəyi ilə Tokayevin dediklərindən çıxan məntiq belədir ki, Qazaxıstan heç də Rusiyanı dəstəkləmir və Kremləndən fərqli olaraq beynəlxalq hüquqa hörmət edir, eyni zamanda Tokayev yeri gəldikdə Putinə sözünü deyə bilir və qazax xalqının maraqları çərçivəsində davranır: "Prezident Qasım Jomart Tokayevin Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumun-

Putin Qazaxıstanı cazalandıracaq?

Tokayevin səsləndirdiyi fikirlərdən qəzəblənən Rusiya prezidenti qarşıda hansı siyasi gedişlər edə bilər?

Turan Rzayev: "Tokayevin səsləndirdiyi antirusiya bəyanatları və Rusiyanın buna cavab olaraq Qazaxıstan neftinin nəqlini dayandırması Kremlin planı əsasında baş tutur"

ya bağlanıb. Qeyd olunur ki, növbəti minatəmizləmə işləri iyunun 20-nə planlaşdırılıb və ayın sonuna qədər davam edə bilər.

Bu arada, axar.az-ın məlumatına görə, rusiyalı politoloq Valeri Solovey bildirib ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin həftəsonu Sankt-Peterburqda keçirilən iqtisadi forumda Qazaxıstan prezidenti Qasım Jomart Tokayevlə insidentli müxtəlif cəvrlərdə müzakirə edib: "Cümə axşamında etibarən və ondan sonrakı iki gün ərzində Tokayevin Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumunda çıxışı Rusiya prezidenti tərəfindən müxtəlif formatlarda həmsöhbətləri ilə davamlı olaraq müzakirə edilib. Putin sözün əsl mənasında qəzəblənib və niyə belə bir şeyə layiq olduğunu anlamağa çalışıb. Putin "Şərq mənsəli" Qazaxıstan prezidentini məzəmmət edib. Çünki ənənələrə görə, qonaq ev sahibinə hörmət etməli və aşağılayıcı ifadələrə yol verməməlidir". Rusiyalı politoloq əlavə edib ki, Putin möhkəm inciyib və bazar günü Tokayev üçün "hədiyyələr hazırlamağı" əmr edib: "Hələ ki, ciddi və konkret heç nə ifadə olunmayıb, lakin bu barədə Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşevə tapşırıq verilib. Yaxın gələcəkdə mütləq Qazaxıstanın şimal ərazilərinə dair məsələ qaldırıla bilər. Üstəlik, Rusiya ərazisində olan Qazaxıstan vətəndaşları da sayıq olmalıdırlar, eləcə də qazax sərmayəçiləri. Hələ ki, dəqiq göstəriş yoxdur, amma prezidentin ətrafından səlahiyyətli və

"Rəsmi Moskva bununla Qazaxıstanı Qərbin sanksiyaları və təzyiqlərindən yayındırmağa çalışır, o da mümkündür ki, yaxın zamanlarda proses Belarusla da bu və başqa formada cərəyan etsin"

daşlardan təkliflər daxil olur”.

"Tokayevin "Aleksandr Nevski" ordenindən imtina etməsi, Putinin yanında "dxr" və "lrx"i "kvazidövlət"lər adlandırması da rəsmi Kremlin razılığı ilə baş tutan məsələlərdir"

Beləliklə, Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumunun Qazaxıstan prezidenti Qasım Jomart Tokayevin sərgilədiyi mövqe ilə yadda qaldığına dəyən siyasi şərhçi Turan Rzayev "Hürrüyyət"ə açıqlamasında bildirib ki, Tokayevin "Aleksandr Nevski" ordenindən imtina etməsi, həmçinin Vladimir Putinin yanında "dxr" və "lrx"i "kvazidövlət"lər adlandırması ilk başda Kremlə qarşı mövqe kimi görünə də, bu, belə deyil: "Məsələ ondadır ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsinin gündən-günə uzanması və Qərbin sanksiyaları genişləndirməsi rəsmi Moskva ətrafında çəmbəri daraldır. Sanksiyalar çəhbəndən iqtisadi baxımdan ciddi

zərbə alan Kreml prosesin gec-təz ona yaxın olan ölkələrə sirayət etməsindən ehtiyat edir. Xüsusilə, 3 ölkə Belarus, Qazaxıstan və Ermənistan hazırda Kremlə ən yaxın ölkələrdir və Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda bu ölkələrə də sanksiyaların tətbiq edilməsi mümkündür. Rəsmi Moskva tətbiq edilən sanksiyaların onunla əməkdaşlıq edən ölkələrə sirayət etməməsi üçün Avropanın gözündən perde asmağa çalışır. Bunun ən gözəl nümunəsini də Qazaxıstan prezidenti Qasım Jomart Tokayevin təmsalında görə bilərik. Tokayevin "Aleksandr Nevski" ordenindən imtina etməsi, Putinin yanında "dix" və "lxr"i "kvazidövlət"lər adlandırması da rəsmi Kremlin razılığı ilə baş tutan məsələlərdir. Xüsusilə, Tokayev "Putinin yanında "dix" və "lxr"i "kvazidövlət"lər adlandırması sözün əsl mənasında "cəsarət" tələb edən addımdır. Lakin Tokayevin bunu BMT Nizamnaməsi ilə izah etməsi həm də Kremlin nə etmək istədiyini aydınlaşdırır".

“Neftin nəqlinin dayanması Tokayevin

da səsləndirdiyi bəyanatlar sonrası Rusiya Qazaxıstan neftinin ixrac üçün daşınmasına məhdudiyyətlər qoyub. Belə ki, rəsmi Kremlin İkinci Dünya müharibəsindən qalmasına ola biləcək obyektlərin tapılması səbəbindən Qazaxıstan neftinin ixracını Novorossiysk limanında dayandırılıb. Minatəmizləmə işləri iyunun 20-nə planlaşdırılıb və ayın sonuna qədər davam edə biləcəyi deyilib. Neftin nəqlinin dayanması Tokayevin Sankt-Peterburqa səfəri fonunda baş tutması ilk başda Kremlin Qazaxıstana gözdəgi və ya cəzası kimi görünə də, mahiyyət etibarilə bu, Qərbin gözündən pərdə asmaqdan başqa bir şey deyil. Nəticə etibarilə hazırda Qazaxıstan ilə Rusiya arasında bu və ya başqa formada gərginlik olduğunu düşünmürəm. İstər Tokayevin səsləndirdiyi antirusiya bəyanatları, istərsə də Rusiyanın buna cavab olaraq Qazaxıstan neftinin nəqlini dayandırması Kremlin planı əsasında baş tutur. Rəsmi Moskva bununla Qazaxıstanı Qərbin sanksiyaları və təzyiqlərindən yayındırmağa çalışır. O da mümkündür ki, yaxın zamanlarda proses Belarusla da bu və ya başqa formada cərəyan etsin”.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

10 məhbus nəzarətçini öldürüb qaçmaq planı qurdular, bunun üçün soyuq silah da hazırladılar, son anda...

dünya şəbəkəsi Türkiyə yeraltı dünyası ilə əlaqələr qurdu. Zamanla "qara para"lar legal biznesə transfer edildi. Amma o dünyanın öz qanunları var və orda qaydaların pozulmasının bir cəzası var - ölüm. Əslən Azərbaycandan olan Rövşən Lənkəranski

əlaqələrin dərinləşməsi Rusiyanın baskısının bəzi zamanlarda azalmasına səbəb olub. Ən önəmlisi milli düşüncələrdə rus, Rusiya ağırlığı sürətlə azalıb. Təbii, Rusiya bu durumu görür və yanvar ayında Qazaxıstanda baş verən olaylar onu göstərir ki, pro-

Azərbaycan cəzaçəkmə müəssisəsində böyük olay!

Türkiyə mediasında sensasion qaçış planının şok detalları açıqlandı

Penitensiar Xidməti məsələni ört-basdır etməyə çalışdı, bir neçə nəfər işdən azad olundu...

Azərbaycanın cəzaçəkmə müəssisələrində baş verən neqativ olaylar qardaş Türkiyə mətbuatında da müzakirə mövzusunda çevrilib. Belə ki, habererk.com saytı dünən "Azərbaycanda nələr olur? Azərbaycan cəza evlərində qaçış planı" sərlövhəli yazı dərc edib. Alp Yiğitin qələmə aldığı yazıda Azərbaycan həbsxanalarında yaşanan dəhşətli faktlar açıqlanır. "Hürriyyət" həmin yazını oxucularına təqdim edir:

"May ayında Azərbaycanda yeniyetmələr üçün yeni istifadəyə verilən cəzaçəkmə müəssisəsində böyük bir olay yaşanıb. Nəzarətin güclü olmadığını gören 10 məhbus ən məsuliyyətsiz nəzarətçinin növbəsində onu öldürüb qaçmaq planı qurublar. Onlar öz aralarında vəzifə bölgüsü aparıb, nəzarətçini öldürmək üçün soyuq silah hazırlayıblar. Sanki məhbəsdə deyil, istirahət düşərgəsindədirlər. Planın üstü son anda açılib. İlk başda Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti məsələni ört-basdır etməyə çalışıb, bir neçə nəfər işdən azad olunub. Amma belə ciddi bir nöqsanı gizlətmək mümkün olmayıb. Bundan sonra Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətdə yoxlamalara başlayıb, çox sayda qanunsuzluqlar ortaya çıxıb".

Müəllif qeyd edir ki, olayın baş veridyi həbsxana (gənc suçlular üçün cəza müəssisəsi) yeni tikilib, binada çağdaş təhlükəsizlik sistemi qurulub: "Bu işə o deməkdir ki, əgər yeni təhlükəsizlik şərtlərində qaçış planının üstü ən son anda açılsaydı, demək, sovetlər dönməyindən qalma müəssisələrdə nəzarət bundan çox aşağıdır. Bu fikri Azərbaycan həbsxanalarının narkotik dövriyyəsi, müxtəlif cərəyanlara aid dini ekstremizm üçün əlverişli mühit olması iddiaları da təsdiq edir. İlginc olan həm də odur ki, bəzən narkotik qaçaqmalçılığı ilə bəzi dini ekstremist cərəyanlar cəza yerlərində ortaq çalışırlar. Məsələn, İran Azərbaycanda narkotik şəbəkəsini genişləndirmək üçün əsasən məscidlərə və cəza evlərinə yerləşdirdikləri saxta "din təcirləri"ndən istifadə edir. Məhbəs həyatının ilk dövrlərində depressiyaya giren məhbuslar tövbə qapısı axtararkən gözlerini özlərinə

dindar kimi göstərən narkotik təcirlərinin qucağında açırlar. Bir neçə ay "dini təlim"dən sonra, yeni "yem" qrupu alınır, ona qrup içərisində təlimatlar verilir, iradəsi yoxlanır, bundan sonra onu daha alt dünyaya - narkotiklərin dövriyyəsi şəbəkəsinə buraxırlar. Cəza müəssisələrindəki iri narkotik şəbəkəsindən qazanan pullar isə dini ekstremist qrupların saxlanması, genişləndirilməsinə xərclənir. Bu haqda Azərbaycan mediasında çox sayda xəbərə rast gəlmək mümkündür".

Habererk.com-da o da vurğulanır ki, Azərbaycan cəza evlərində yalnız İran yönümlü dini ekstremizm geniş yayılımayıb: "Bu işin bir də sələfi-vəhhabi qolu var. İran şəbəkəsi kimi, əsasən Səudiyyə Ərəbistanından himayə olunan bu xətt də ilkin yerləşim yeri kimi həbsxanaları seçir. Çünki orada insanların Allaha sığınma duyğusu, boş zamanları çox olur. Üstəlik, çöldən fərqli olaraq içəridə "anlaşılaçaq" məmur sayı da azdır. Bir neçə yetkili və cəza evi şefi ilə anlaşıb, rahatlıqla "dini çalışma" mühiti yaratmaq mümkündür. Bu iş üçün "uzman" kimi daha çox Suriyada və İraqda İŞİD və digər pozucu dini kəsimlərə qoşulan Azərbaycan vətəndaşları seçilir. Onların bəziləri məhz işlərini cəza evlərində davam etdirmək üçün hüquq mühafizə orqanlarına təslim olurlar.

Bu məsələnin Türkiyəyə toxunan tərəfləri də var. İş burasındadır ki, Azərbaycan vətəndaşlarının bir çoxu, Türkiyəni tranzit ölkə kimi istifadə edərək, ekstremist dini qruplaşmalara qoşulurlar. Güney və Güney Doğru bölgələrinin bir neçə il öncəyə qədər terror təşkilatları üçün açıq məkan olması örgütlərə Azərbaycandan da

üzvlər cəlb edilməsinə imkanlar yaratmışdı. Bu şəxslərin bir hissəsi heç zaman ayaqları dəyməyən bölgələrdə torpağa qarışdırlar, bir hissəsi hələ də bilinməzlər içərisindədir, bir hissəsi saxta sənədlərlə Avropaya keçə bilib və örgütdən uzaqlaşmağı bacarıb. Ancaq bir hissə Azərbaycan həbsxanalarına "özlərinə" yerləşdirilib.

Azərbaycan'da nələr oluyur? Azərbaycan cəza evində firar planı

May ayında Azərbaycan'da 17 yaşını doldurmamayan üçün yeni inşa edilən cəza evində böyük bir olay yaşandı. Yeterli güvənlik önlemlərinin alınmadığını gören 10 məhbus en sorumsuz gardiyanın vərdişində onu öldürüb qaçmağı planladı.

© Dünya © 20 Haziran 2022 Pazartesi 13:37

SIRADAKI HABERLER

- 1 Suriyelilərə bedava ev yapmakla övünen devletimiz...
- 2 Sadettin Saran'dan Nuri Şahin'e övgü
- 3 Meteoroloji bu illeri uyardı! Sağanak etkili olacak

Türkiyənin Azərbaycanla mütəfiqliyinin sürətlə dərinləşməsi bu şəxslərin terror təşkilatları tərəfindən birlik modellərinə qarşı pozucu fəaliyyətlə məşğul olması ehtimalını artırır. Azərbaycan həbsxanalarında onların özlərini okeanda balıq kimi hiss etməsinin bu mənada da çox acı sonuçları ola bilər".

Müəllif yazır ki, Azərbaycan məhbus düşərgələrinin Türkiyə ilə daha bir bağı da keçmiş Sovetlər Birliyində "qara para"ların yuyulmasında təsirli gücə sahib olan yeraltı dünya kralları vasitəsilədir: "Sovetlər Birliyi dağıldıqdan sonra bu şəbəkə gücünü daha böyük coğrafiyalara yaymağa başladı. Artıq bir ucu Avropa, bir ucu Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri olmaqla, böyük bir məkan yeraltı dünya üçün açıq idi. Avropa yoluna ilk dayanacaq, təbii, İstanbul oldu. Buraya yerləşən Sovetlər Birliyi dönməyindən qalma yeraltı

və gerçək adı Nadir Səlifov olan Gürcüstan doğumlu "Lotu Quli"-nin məhz Türkiyə ərazisində qətlə yetirilməsi yəqin çoxlarının yadındadır".

Alp Yiğit məqaləsinin sonunda Rusiyadakı mövcu rejimin kriminal qruplarla əlaqəsinə də toxunur: "Kimsədə şübhə yoxdur ki, Rusiyanın əsas hədəfi Sovetlər Birliyini yenidən, fərqli adla olsa belə, bərpa etməkdir. Zamanla iqtisadi birliklər üzərindən buna təşəbbüslər olsa da Rusiyanın arzuları reallaşmayıb. Qərblə əsasən neft və mavi qaz layihələrinin dərinləşdirilməsi Qərbin keçmiş Sovetlər Birliyi məkanından qoparıb dövlətlərin müstəqilliklərini dəstəkləməsinə səbəb olub. Türkiyənin son illər yüksələn güc olması bu sürəcə təkən verib. Türk Dövlətlər Birliyinin qurulması, hərbi, iqtisadi, mədəni sahələrdə

sesi geri çevirmək üçün öz xüsusi xidmət orqanları vasitəsilə çalışmalarını bir anlıq belə durdurmur. Qazaxıstanda isə Rusiyanın maraqlarını təmin edən güc kim idi - məhz cəzaçəkmə müəssisələrin illərlə yetişdirilən kriminal qruplar. Prezident Tokayevin çıxışlarında açıq səslənirdi ki, ölkədə sosial narazılıqları siyasi narazılıqlar müstəvisinə keçirən radikal dini qruplar olub. Kremlin planı üzrə dini radikal qrup üzvlərinə əsas dəstək məhbuslardan gəlib. Xatırlayırsınızsa, gözəgörməz bir əl 20 mindən çox məhbusu meydanlara çıxardı, silahlandırdı və qanlı toqquşmalara yol açdı.

Qazaxıstandan sonra Türk Dövlətlər Birliyində sıranın Azərbaycanı gələcəyi və Kremlin Astanada da olduğu kimi Bakıda da kriminal qruplar tərəfindən sabitliyi pozacağı və iqtidarı özünə tabe etdirmək üçün ən sərt addımlara gedəcəyi haqqında uyarılar həm Azərbaycan, həm də uluslararası medyada günlərdir səslənməkdədir. Azərbaycan Qazaxıstandan dərs alaraq ekstremizm yuvalarına çevrilən cəza evlərində tam düzən yarada biləcəkmə? Cəza müəssisələrində bugünkü səhlənkarlıq davam etsə, çətin".

Hazırladı: KƏNAN

Elm adı altında mənimsənilən milyonların hesabı sorulmalıdır

Dövlət büdcəsindən elmə ayrılan vəsaitlər saxta yolla yeyilir, mənimsənilir...

İdris ABBASOV,
Professor

Faydalı iş görmək əvəzinə, saxta kitab təqdimatı şənlikləri, iclasbazlıq, reklamşünaslıq, daxili auditoriyanı aldatmalar, gözü kül üfurmələrlə ört-basdır əməliyyatlarının təşkilatçıları kimlərdir?

Maliyyə naziri Samir Şerifov Milli Məclisdəki çıxışında elm sahəsi üzrə xərclərin az maliyyələşdirilməsi iddiasına cavab olaraq deyib ki, keçən il üzrə elmə ayrılmış vəsait 15% az istifadə olunub. Nazir bunun əsas səbəbini Milli Elmlər Akademiyasının strukturundakı elmi müəssisələrdə vakansiyaların çoxluğu ilə izah edib, digər köklü səbəbi Elmin İnkişafı Fondunun vəsaitlərinin tam istifadə edilməməsində görüb.

“Dövlət büdcəsi xərclərinin səmərəli istifadəsinin şahidi olacağıq” cümləsi istisna olmaqla, cənab nazirin efridə gedən 1,5 dəqiqəlik çıxışı, düzü, mənim üçün xeyli dolaşq oldu. Nə deyim? Başa düşməməyimi iqtisadiyyatçı olmamağımla da əlaqələndirmək olar. Məsələn, nazirin dilindən səslənən akademiya “vakansiyaların çoxluğu”, “Elmin İnkişafı Fondunun vəsaitlərinin tam istifadə edilməməsi” ifadələri çox müəmmal və qəribə görünür. Sanki Fondun ayırdığı milyonlarla grantların mənimsənilməsindən 16 illik nazir heç mətbuatdan da xəbərtutmayıb. Nə bilmək olar? Bəlkə də, məmur abırına qısılib akademik-alimləri rüsvay etmək istəməyib?! Bəlkə nazir üstüörtülü şəkildə deyib ki, ay aidiyyəti orqanlar, “elm sahəsi üzrə xərclər az maliyyələşdirilir” təklifinin müqabilində akademiyanı və universitetləri yaxşı-

yaxşı təftiş edin?! Bax, beləcə, sayğıdəyər nazirimizin qısa çıxışı bir çox mülahizələrə yol açır...

Dövlət büdcəsindən elmə ayrılan vəsaitlər saxta yolla yeyilir, mənimsənilir. Hamının gözü qabağında milyonlar, yüz minlər elm adı altında göyə sovrulduğu halda, dövlət əhəmiyyətli fundamental əsərlərin çapına və onların müəlliflərinin stimullaşdırılmasına vəsait ayrılmır. Elmin nüvəsinə girmiş qara qüvvələr dövlətin sütunlarına ard-arda zərbələr endirərək büdcə ayırmalarını şəxsi ciblərinə yığırlar.

Vakansiyaya gəlinə, xatirinizdədirsə, hələ 2014-cü ildə AMEA-

oldu? Saxta kitablar çap etmək, ucuz avadanlıqları baha qiymətə sənədləşdirməklə və digər rəngarəng maxinasiyalarla saxta pulmənimsəmə, milyonları göyə sovrma əməliyyatlarının arxasında kim, yaxud hansı şəbəkə dayanır? Faydalı iş görmək əvəzinə, saxta kitab təqdimatı şənlikləri, iclasbazlıq, reklamşünaslıq, daxili auditoriyanı aldatmalar, gözü kül üfurmələrlə ört-basdır əməliyyatlarının təşkilatçıları kimlərdir? Ölkə Prezidentinin Sərəncamına uyğun dünya kitabxanalarında mühafizə olunan fundamental milli-mənəvi abidələrimizin böyük zəhmətlər hesabına tədqiqi və yenidən canlandırılması ilə

nın vitse-prezidenti İsa Həbibbəyli and-aman edib demişdi ki, akademiya vakansiya yoxdur.

Mən isə nəyin olub, nəyin olmamasını bilmirəm, ancaq bir şeyi bilərəm ki, Milli Elmlər Akademiyasında şəffaflıq yoxdur. Şəffaflıq olmayan yerdə isə dövlətə xidmət yoxdur. Bəlkə belə bir sual vermək maliyyə nazirinin səlahiyyətində deyil, amma mən o sualı verəcəyəm:

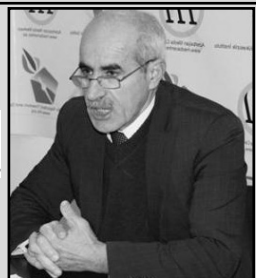
Şəxsi maraqlarını dövlət maraqlarından üstün tutan möhtərəm alim-akademiklər və onların həndəvərində özlərinə “gün” ağlayanlar! Deyin görək, son 10-15 ildə əsasən Milli Elmlər Akademiyasına və qismən də universitetlərə - Elmin İnkişafı Fondu daxil olmaqla - dövlətdən ayrılan külli miqdarda vəsaitlərin taleyi necə oldu? Məsələn, son 10 ildə - akademiyanın o biri institutlarını hələ demirəm - təkə DİLÇİLİK İnstitutuna ayrılan milyonların, yüz minlərin aqibəti necə

elmi ictimaiyyəti təəccübləndirən bir akademiya əməkdaşını düz söz dediyinə və büdcəni dağıdanlara qarşı çıxdığına görə təqib edən, haqqını yeyən, onu mənəvi-psixoloji təzyiq və təhdidlə məruz qoyan, maddi məhrumiyyətlərə düçar edən, əksinə, elmdə saxtakarları, oğru, rüşvətخور və dağıdıcıları stimullaşdıran hansı şəxslər və ya qruplardır?

Şəffaflıq mühiti yaradılmadıqca, qanlı neşətlərini “elm” adlı zərif nahiyəyə dirəyərək dövlətin qanını sorub şişənlər cəzalandırılmadıqca elmə vəsait ayrılması sadəlövlük və mən dəyərdir ki, dövlət əhəmiyyətli məsuliyyətsizlikdir.

P.S. Mənim fikrimcə, bir dövlətin maliyyə naziri müsbət mənada “xəsis” olmalıdır, büdcənin boş xərclənən hər 1 manatı üçün “göz yaşı” tökməlidir, öz çıxışında səbəbkarları qorxmadan, çəkinmədən ifşa etməlidir və s.

Məğrur Bədəlsoy

Kamran Əliyevdən Kamran Əliyevə şikayət

BDYPİ Qarabağ qazisini
tənqidə görə təqib edir

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin (BDYPİ) avtomobil nömrələrini rüşvətlə ayrı-seçkilik edərək verməsinə hələ də hüquqi qiymət verilmir. Bu isə sözügedən idarənin inhisarçı hökmranlığından yararlanaraq qanunsuzluğunu daha kobud şəkildə sürdürməsinə nədən olur.

Təəvvür edin, 1-ci dərəcəli Qarabağ qazisinə, DİN-in zabıt pensiyaçısına öz pulu ilə aldığı nömrəni belə yenedən verməkdən imtina edilir. “Yol hərəkəti haqqında” qanunun 29-cu maddəsində isə yazılıb ki, dövlət nömrə nişanı əvvəlki SAHİBİNƏ verildikdə, “Dövlət rüsumu haqqında” qanunun 18.65.6.2 maddəsinə uyğun olaraq 30 manat rüsum tutulur. Qanunverici açıq şəkildə nömrənin minlərlə manata alan şəxsin ona sərəncam vermək hüququnu doğrulasa da, Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi Qarabağ qazisini tənqidə görə təqib edir. Özbaşınalığa baxın, Qarabağ qazisinə nə istədiyi nömrə verilir, nə də minlərlə manata aldığı BDYPİ-də saxlanılan nömrələri. Bu diskriminasiya deyil, bəs nədir?

“Dövlət rüsumu haqqında” qanunun 18.65.6.1 maddəsinə əsasən, 001-009, 111-999 və 100-900 nömrələrinin verilməsinə görə min manatdan üç min manatadək miqdarda rüsum ödənilməsi doğrulanıb. “Yol hərəkəti haqqında” qanunun 29 -cu maddəsinin tələbinə görə, yol polisi xidməti görünən yerlərdə, saytda nömrələr barədə məlumatların yerləşdirilməsini təmin etmək əvəzinə, ümumiyyətlə nömrələrin sərfiyyatda olmadığını bildirir. Bu sətirlərin yazarı 15 ildir 10-001 nömrəsinin verilməsini istəyə də və BDYPİ reisi söz versə də, hələ də nə qanuna əməl olunur, nə də sözə. Belə çıxır nömrələr sərfiyyatdan gizlədilməklə satılır. Özü də şişirdilmiş qiymətlərə. Özbaşınalığa baxın, hansı nömrəni rüsum qarşılığında istəyirsən, sərfiyyatda olmadığı bildirilir. Bu, istehlakçı hüquqlarının da kobud şəkildə pozulması deməkdir. “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” qanunun tələbinə görə, istehlakçının - alıcının maliyyə nömrəni seçmək hüququ vardır. Satıcı BDYPİ-nin avtomobil nömrələrini sərfiyyatdan gizlətməsi ciddi qanun pozuntusudur və korrupsiya faktı kimi araşdırılmalıdır. Di gəl. . .

Korrupsiya faktı ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə komissiyasına, baş prokurora və yarındakı korrupsiyaya qarşı mübarizə baş idarəsinə BDYPİ-nin avtomobil nömrələrini rüşvətlə ayrı-seçkilik edərək verməsindən şikayətlər qanunsuz olaraq barəsində şikayət edilən BDYPİ-nin özünə göndərilir və oradan da korrupsiyanın ən yüksək hüquqi qüvvəyə malik olduğu bildirilir. Bu günlərdə BDYPİ-nin reisi müavini Kamran Əliyev baş prokuror Kamran Əliyevə ünvanlanan şikayətə “baxıb!” Belə deyiblər, səndən sənə şikayətim var...

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 04.04.2022-ci il tarixli “Korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsinə dair 2022-2026-cı illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrasını, deyəsən, həm baş prokurorluq, həm Daxili İşlər Nazirliyi yerinə yetirməkdən yayınır. Görəsən, dövlət hakimiyyəti orqanları, insan hüquqları üzrə müvəkkil, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan İqtisadiyyat Nazirliyi avtomobil nömrələrini BDYPİ-nin rüşvət hökmranlığından qurtarmaqda niyə gücsüzdürlər?

P.S. BDYPİ-nin reisi müavini Kamran Əliyev 18.06.2022 tarixli elektron cavabla nömrənin bron edilməsinin qanunda nəzərdə tutulmadığını bildirib. Nömrənin sərfiyyatdan gizlədilməsi necə, qanunda nəzərdə tutulub? “Yol hərəkəti haqqında” qanunun 29-cu maddəsi də qanunda nəzərdə tutulmayıb?

Tokayevdən Putina "tars şilla"

Sankt-Peterburqda keçirilən 25-ci Beynəlxalq İqtisadi Forum Qazaxıstan Prezidenti Qasım-Jomart Tokayevin sayəsində, belə desək, "Putinin üzünə dəyən şapalaq" statusuna sahib oldu. Elə Tokayevin həmin forumda çıxışına Rusiyadan cavab da özünü çox gözlətmədi. Əvvəllər Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu "Rusiya Davosu" adlanırdı və əvvəlki illərin qonaqları və iştirakçıları arasında aparıcı dövlətlərin rəhbərləri və çoxsaylı xarici nümayəndə heyətləri var idi.

Tokayevin sözləri, ümumiyyətlə, Avrasiya İqtisadi İttifaqı və KTMT-dəki formal müttəfiqlərin Rusiyaya münasibətinin hansı səviyyədə olduğunu ortaya qoydu. Forumun moderatoru və vizual olaraq "sahibi" Kremlin əsas təbliğatçısı Marqarita Simonyan idi. O, yaşıl paltarda "mis dağın sahibi" kimi oturmuşdu.

Forumdakı bütün hərəkətlər suveren dövlətin başçısı Qasım-Jomart Tokayevin tanınmamış separatçı kvazi-dövlətlərə münasibətdə "Rusiya Federasiyasının siyasətinə hörmətlə yanaşdığına" dair ən azı bir söz, ən azı bir işarə eşitmək üçün nəzərdə tutulmuşdu. Simonyan açıq-aydın ümid edirdi ki, bu yolla, iqtisadi forumda hətta dolayı yolla separatizmin təsdiqlənməsi də daxil olmaqla Rusiyanın işğal etdiyi Abxazıyanın "dəniz sahili Ermənistan" çevrilməsini qismən "sözde legitimləşdirəcək".

Nəticədə Qasım-Jomart Tokayev çətin vəziyyətə düşdü. Təcavüz və separatizm hər hansı dəstək sözü o anlama gəlirdi ki, sabah Qazaxıstanın düşmənləri ölkənin şimalında "separatçılıq layihəsi" dövrüyə başlayaqlar və burada "xalq respublikaları" yaradıb, xarici (rus) ordusunu dəvət edəcəklər. Necə ki, artıq çoxdan, hələ elbəşi Nəzarbayevin vaxtından rus rəsmilərinin Qazaxıstanın tarixinə, öz torpaqları üzərində suverenliyinə şübhə ifadə olunmuşdu.

Digər tərəfdən, Tokayev Rusiyaya dost dövlətin prezidenti kimi "səfer etdi", etiket və diplomatiya qaydalarına görə ev sahibinə - Putinə hörmət göstərməyə məcbur idi. Hətta Rusiyanın digər qonşulara qarşı aqressiv müharibəsinə, yaxud aqressiv siyasətinə, ilhaq siyasətinə istəmədən də olsa ya könlülsüz dəstək verməli, ya göz yummalı idi. Simonyanın təxribatçı sualına verilən istənilən "sərt və çılpacaq" cavab Rusiyanın təkəbr Ukraynada deyil, həm də Qafqazda aqressiv avantüralarına cavab verən "sensasiyalı" bəyanat kimi şərh edilə bilər.

Marqarita Simonyan separatizm dəstək ifadələrini Tokayevdən "qoparmaq" və qazaxları ictimaiyyət qarşısında alçalmaq qərarına gəlmişdi. Hamıya belli olduğu kimi, "Rusiya Davosunun sahibəsi" Ukraynadan qoparılan ərazilərdəki separatçı qurumların "müstəqilliyinin" Rusiya Federasiyası tərəfindən tanınması ilə başlayan Ukraynadakı "xüsusi əməliyyat" a Qazaxıstanın münasibətini birbaşa soruşdu. Amma elə alındı ki, erməni millətçilərinin mifik iddialarının sonuclandığı kimi,

Rusiya və Qazaxıstan arasındakı münasibətlərdə nə kimi dəyişikliklər gözlənilir?

Tokayevin cavabı nəinki Simonyanın, həm də Putinin başına endirilmiş toxmaq oldu.

Qasım-Jomart Tokayev peşəkar diplomat, BMT-nin yüksək rütbəli rəsmisi və Qazaxıstanın keçmiş XİN naziri kimi tez bir zamanda Simonyanın eyhamını anlayaraq "söhbəti tutdu" və təxribat xarakterli suala aydın, əhatəli cavab verdi.

"Mən açıq deyirəm ki, bu məsələ ilə bağlı müxtəlif fikirlər var. Cəmiyyətimiz açıqdır, vətəndaş cəmiyyətinin yetkinliyi göz qabağındadır", deyən Tokayev forumun ev sahiblərinin şəxsən ondan "xüsusi əməliyyata" və ya başqa sözlə Rusiyanın Ukraynaya qarşı müharibəsinə görə dəstək sözləri gözləməmələrinin gərəkdiyini açıqladı.

Həmçinin Tokayev deyib ki, "Qazaxıstan Rusiyanın ayağına baş əyməyə məcbur deyil".

"30 ildə ilk dəfə olaraq KTMT Qazaxıstan məhdud kontingent göndərməklə özünü bir növ sübut etdi. Rusiyada bəziləri vəziyyəti yanlış təqdim edir, deyirlər ki, Qazaxıstanı xilas edən Rusiya olub, Qazaxıstan indi onun ayağına düşməlidir. Hesab edirəm ki, bunlar tamamilə əsassız arqumentlərdir", - deyərək Qasım-Jomart Tokayev "Rossiya 24" telekanalına müsahibəsində deyib.

Bütün bunlar bir tərəfə. Bunlar söz döyüşüdür. Amma Tokayev döyüşü sözədən işə keçirməyi bacardı. Üstəlik, Nur-Sultan cavab tədbirləri gördüyünə görə Kreml Qazaxıstan prezidenti Qasım-Jomart Tokayevdən "LXR/DXR" kvazi-qurumları haqqında söylədiyi sözlərə görə qisas almağa gəcikli. Daha doğrusu, Tokayev Putindən cəld tərpəndi.

Qazaxıstan Rusiyanın onun neft ixracını əngəlləməsinə cavab olaraq 1700 vaqon rus kömürünü öz ərazisində blokladı. Xəbər mənbələrinin sözlərinə görə, kömürə bağlı problem Putin üçün çox xoşagəlməzdir, çünki məlum

oldu ki, blokadaya düşən sənayenin əsas şirkətləri onun qohumlarına məxsusdur.

Putinin Qazaxıstan neftinə dair son qərarı "qisas" niyyəti ilə verilmiş qərarlar qəbilindən oldu. Belə ki, Tokayev Kremlin "xaç atasının üzünə tüpürdükdən" sonra Rusiya Novorossiysk limanından Qazaxıstan neftinin daşınmasını

Qazaxıstan lideri Kasım-Jomart Tokayev iranlı həmkarı İbrahim Reisi ilə görüşündə deyib. O bildirib ki, bu tədbir müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi, o cümlədən işgüzar dairələrin nümayəndələri arasında əlaqələrin inkişafı, çoxlu sayda turistlə cəlb edilməsi məqsədi daşıyır. Eləcə də Tehran və Nur-Sultan arasında 9 əməkdaşlıq sənədi imzalanıb. Sazişlər siyasi, iqtisadi, ticarət, nəqliyyat, investisiya, texnoloji, ekoloji, idman, enerji, məhkəmə, tədqiqat və turizm sahələrində qarşılıqlı əməkdaşlığı əhatə edir.

Bəs, Qazaxıstanın Sankt-Peterburq səfərindən təcili İrana getməsi Tehrana nə qazandırır? Həm də Rusiyanın "divara sıxışdırılma-

Putinin Qazaxıstan neftinə dair son qərarı "qisas" niyyəti ilə verilmiş qərarlar qəbilindən oldu. Belə ki, Tokayev Kremlin "xaç atasının üzünə tüpürdükdən" sonra Rusiya Novorossiysk limanından Qazaxıstan neftinin daşınmasını dayandırdı. Rusiyanın "Kommersant" nəşri Qazaxıstan neftinin daşınmasının dayandırılması barədə Rusiya hökumətindəki mənbələrə istinadən yazır.

dayandırdı. Rusiyanın "Kommersant" nəşri Qazaxıstan neftinin daşınmasını dayandırılması barədə Rusiya hökumətindəki mənbələrə istinadən yazır.

Rəsmi səbəb kimi İkinci Dünya Müharibəsindən qalan 50 ədəd partlamamış torpedaların və minlərin zərərsizləşdirilməsi üzrə işlərin aparılması versiyası təqdim olunur. Rusiya tərəfinin açıqlamalarına görə, onların təmizlənməsi ayın sonuna kimi çəkəcək. Qazaxıstan isə hesab edir ki, yüklərin azalması ölkənin neft ixracına təsir etməyəcək. Xatırladaq ki, Xəzər Boru Kəmərləri Konsorsiumu (CPC) Xəzər dənizindən neftin dünya bazarlarına nəqli üçün ən böyük marşrutdur. Uzunluğu 1,5 min kilometr olan magistral kəmə Qərbi Qazaxıstanın yataqlarını Qara dənizlə birləşdirir.

Rusiya ilə ipleri qoparandan sonra prezident Tokayev Tehrana yola düşür və İran rəhbəri İbrahim Reisi ilə görüşür. Onun Əli Xamneyi ilə görüşü gözlənilir. Tehrandakı yüksək səviyyəli danışıqlar planlaşdırılır. Qazaxıstan İran vətəndaşları üçün 14 gün müddətinə vizasız rejim tətbiq edir. Bunu Qa-

İrana səfərinin cəmi iki günü ərzində Tehranla Aşqabad arasında əməkdaşlığa dair 13 müxtəlif sənəd imzalanıb.

Baş verənlərdən görünən odur ki, İran nəinki Suriyada, həmçinin Mərkəzi Asiyada da Rusiyanın nüfuz dairəsini tutmağa başlayır. Əlbəttə ki, Çinin İranın "küreyində olan əli ilə".

Belə ki, son məlumatlara görə, Çindən Avropaya gedən 600 milyard rublluk "Meridian" magistralı İrana yönləndiriləcək. Avropadan Çinə marşrut kimi planlaşdırılan "Meridian" magistralı Çindən Xəzər dənizi ölkələrinə, o cümlədən İrana keçəcək. Bunu Rusiyanın "Avtodor" dövlət şirkətinin idarə heyətinin sədri Vyacheslav Petuşenko "RBK" televiziyasına müsahibəsində bildirib.

Marşrut Çini - Qazaxıstan və Belarus vasitəsilə - Avropa ilə birləşdirməli idi. "Meridian" 95% xarici trafikə yönəldilib.

"Aydındır ki, indi bu vəzifə yenidən istiqamətləndirilib və bu gün Yekaterinburqa çatanda biz görürük ki, ölkənin şərq, Ural Xəzər dənizi və Qara dəniz vasitəsilə artan yük axını ilə əlaqələndirilməlidir. Çünki bu yolla nəinki mallar, həm də insanlar gedəcək", - deyərək Petuşenko bildirib.

Onun sözlərinə görə, "Avtodor" ölkənin şərq hissəsini Ural və cənub rayonları ilə birləşdirməyi özünün əsas vəzifələrindən biri hesab edir. "Bu, Cənub-Şərq magistralıdır, yeni Yekaterinburq - Krasnodar. Və indi logistik zəncirlər dəyişdiyinə görə biz başa düşürük ki, istənilən halda Çinə Qazaxıstan vasitəsilə qoşulmaq lazımdır. Amma Avropaya getmək üçün yox, Rusiyanın mərkəzi hissələrinə çatmaq və [Çini] Rusiyanın cənubu və şimalı ilə birləşdirmək üçün", - deyərək "Avtodor"un idarə heyətinin sədri bildirib.

"Bu yolu İrana çevirməkdənsə, İrandan da keçən və Hindistan, Türkiyə, Xəzəryanı regionları əhatə edən şimal-cənub marşrutuna investisiya qoymaq daha məqsəduşun olardı. Düzünü desəm, Çin ilə Rusiya ticarət dövrüyəsini artırmaqda maraqlı olduqlarını və İranda çox az ticarət apardığımızı nəzərə alsaq, onun İrana ötürülməsi versiyasını hələlik görmürəm və mən düşünürəm ki, İran yaxın gələcəkdə bu ölkəyə çevrilə bilər", - deyərək Petuşenko bildirib.

"Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu" kullarlarında Petuşenko onu da açıqlayıb ki, hazırda "Meridian" layihəsini Rusiyanın Cənub-Şərq istiqaməti ilə birləşdirəcək yeni yol zolağı hazırlanır. Lakin onun sözlərinə görə, yeni marşrutun İrana da getməsi planlaşdırılır. Göründüyü kimi, Rusiya rəsmisinin sözləri təzadlıdır və Petuşenko "Meridian" layihəsinin İrana yönəlməsinə istəyənəşməyə da, onun İrana getməyəcəyini inkar da edə bilər.

Çünki "əmr böyük yerdən", yəni Çindən gəlib. Belə görünür ki, Rusiyaya "badalaq vuran" İran Çinin "gözünə girərək" Rusiyanı arxa plana sıxışdırır.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

Son yüz illidə dünya siyasətinə ən çox təsir göstərmiş strateqlərdən biri Zbiqnev Bjezinski “Vaxtından əvvəl tərəfdaşlıq (The premature partnership)” məqaləsində yazırdı: “Ukraynasız Rusiya imperiya olmayacaq”. Rusiyanın Ukraynanı rüsvətlə ələ ala bilmədikdən sonra hərbi yola əl atması da məhz yenidən imperiyaya çevrilmək istəyi ilə bağlıdır. Ukraynanın qələbəsi Rusiya imperiyasının bərpasının qarşısını həmişəlik almaqla yanaşı, Cənubi Qafqazı da əhatə edən Şərqi Avropanın tamamilə Moskvanın təsir dairəsindən çıxmasına da səbəb olacaq.

Xəqani CƏFƏRLİ

Rusiyanın imperiya siyasəti Avropa üçün nə qədər təhlükədirsə, İranın ekspansiya siyasəti də Böyük Yaxın Şərq üçün bir o qədər təhlükəlidir. İranın ekspansiya siyasəti Böyük Yaxın Şərq kimi çox böyük coğrafiyada sülh və sabitliyin yaranmasına imkan vermədiyi kimi, dinlər və məzhəblər arası düşmənçiliyi də kürükləyir. Belə vəziyyətdə isə dövlətlər hərbi məqsədlər üçün böyük vəsait ayırmaq məcburiyyətində qalırlar. Bu isə bölgədə sosial-iqtisadi vəziyyətin yüksəlməsinin qarşısını aldığı kimi, demografik vəziyyətə də mənfi təsir edir və böyük köçlərə səbəb olur. Bu vəziyyəti ayrı-ayrı ölkələrə yardımlar etmək, iqtidarlara dəstəkləməklə köklü şəkildə dəyişmək mümkün deyil. Böyük Yaxın Şərqdə sülh və sabitlik İranın ekspansiya siyasəti ortadan qalxdıqda yarana bilər. İran kiçik imperiya olsa da, teokratik ideologiyaya malik olduğu üçün çox təcavüzkar dövlətdir və ekspansiya siyasəti aparır. Bu ekspansiya siyasəti isə İslam İnqilabının lideri Ayətulla Xomeyni tərəfindən işlənilib-hazırlanan “Vilayəti-fəqih” nəzəriyyəsi ilə müəyyən olunub. “Vilayəti-fəqihin” müsəlman dövlətləri və xalqları arasında möhkəm vəhdətin təmin etməyin yeganə yolu kimi İran rejiminin nəzərində müsəlman dünyasında hakim olan və Qərbin kuklası funksiyalarını icra edən mürtece rejimlərin devrilməsidir: “Müsəlmanların vəhdət və hürriyyətini təmin edə bilmək üçün zalım,

Güney Azərbaycan, yaxud Şərqin “Ukrayna”sı

Belə getsə, İran İslam Respublikasının mövcud dövlət quruluşunu qoruyub saxlaması mümkün olmayacaq...

Şərqi Avropanın azadlığı Ukraynanın azadlığına, müstəqilliyinə bağlı olduğu kimi, Böyük Yaxın Şərqin azadlığı, bölgədə sülh, sabitlik və rifahın yaranması Güney Azərbaycanın azadlığına bağlıdır...

Çünki uzun illər ərzində İran İnqilab Keşikçiləri Korpusu (SEPAH) Suriyada özünün qeyri-rəsmi dövlət strukturlarını yaradıb. Bütün bunlar bölgədə köklü dəyişikliklər baş vermədən aradan qalxmıyacaq. İran da Rusiya kimi çoxmillətli dövlətdir. Teokratik rejim uzun illər milli kimlik əvəzinə məzhəb kimliyinə önəm çəkəndə, internetin yaratdığı imkan milli kimlik mübarizəsinə önəm çıxardı. Üstəlik də 85 milyonluq İran əhalisinin yarısının gəlirləri yoxsulluq həddinin altındadır. İnflyasiyanın 40 faizi keçməsi isə İranda yoxsulluğunun sürətlə artmasına səbəb olur. Belə bir vəziyyətdə İran qüdrətli dövlət kimi güclüdən yana olan kütlələrin gözündən düşür və mərkəzdənqaçmayı sövq edir. Belə bir vəziyyətdə İranda ən böyük topluluqlardan biri olan, 85 milyonluq İran əhali-

nin 40 faizini təşkil edən Güney Azərbaycan türklərinin tarixinin səhnəsinə çıxması zaman məsələsidir. Belə olacağı halda İran İslam Respublikasının mövcud dövlət quruluşunu qoruyub saxlaması mümkün olmayacaq. Öz müqəddəratını təyinetmə hüququndan çıxış edən, qərbyönlü siyasi oriyentasiyaya malik dünyəvi dövlət quruluşunu özünün əsas məqsədi elan edəcək Güney Azərbaycan Böyük Yaxın Şərqin Ukraynası ola bilər.

Güney Azərbaycanın qərbyönlü dünyəvi dövlət yaratması Böyük Yaxın Şərqdə sülhün və sabitliyin, iqtisadi rifahın yolunu açacaq proses olacaq. Hətta bu hazırda yeganə yol kimi görünür. Azərbaycan türkləri İranda və bütöblükdə Yaxın Şərqdə yaşayan digər millətlərdən fərqli olaraq əsasını dünyəvilik təşkil edən respubli-

ka quruluşuna rəğbət bəslədiklərini ötən əsrdə dəfələrlə sübut ediblər. Güney Azərbaycan türklərinin milli qəhrmanı Səttar xanın rəhbərlik etdiyi, 1905-1911-ci illərdə baş vermiş Məşrutə hərəkatı və ya İran Konstitusiyası inqilabı İranda ilk parlament ənənəsinin təməlini qoymuşdur. Rusiyanın İranda monarxiyanı qorumaq üçün hərbi müdaxiləsi olmasaydı, İranın və Qafqazın taleyi, sərhədləri və dövlət quruluşu fərqli ola bilərdi. Azərbaycan türklərinin Şeyx Məhəmməd Xiyabanın başçılığı altında İranda başlatdıqları demokratik haqqqlar uğrunda ikinci hərəkat da dünyəvi dövlət quruluşuna əsaslanan demokratik respublika quculuğunu hədəf-

ləyirdi. Şeyx Məhəmməd Xiyabani hesab edirdi ki, hər bir millətin şərəfinin birinci şərti onun istiqlalıdır. Ona görə 1920-ci ilin aprel və sentyabr aylarında Güney Azərbaycanda yaradılan respublikanın adı Azadistan idi. İkinci dünya müharibəsində Hitler Almaniyasının məğlub olması, müstəmləkə altında yaşayan bir çox xalqların azadlıq qazanması Güney Azərbaycanda müstəqillik hərəkatını yenidən alovlandırdı. Seyid Cəfər Pişəverinin rəhbərlik etdiyi 21 Azər (12dekabr) Hərəkatı da dünyəvi respublika uğrunda hərəkat idi. Güney Azərbaycanın müstəqillik əldə etməsi, dünyəvi və demokratik respublikaya çevrilməsi Böyük Yaxın Şərqdə məzhəb savaşlarının aradan qalxacağına səbəb olmaqla yanaşı, İsrail və Fələstin arasında davamlı sülhə nail olmağa da imkan verəcək. Xüsusilə də İsrailin Azərbaycan Respublikası və müstəqillik əldə edəcək Güney Azərbaycanla dostluq münasibətləri bütün regiona təsir edərək yəhudi dövləti ilə İslam dünyası arasında sülhə və əməkdaşlığa yol açar.

Böyük Yaxın Şərqdə etnik və məzhəb savaşlarının önünün birdəfəlik kəsilməsi bölgədə insan hüquqlarının önə çıxarılmasına bağlıdır. Bölgənin müasir tarixi göstərir ki, regiona azadlıqların gəlişini təmin edəcək toplum Güney Azərbaycandır. Şərqi Avropanın azadlığı Ukraynanın azadlığına, müstəqilliyinə bağlı olduğu kimi, Böyük Yaxın Şərqin azadlığı, bölgədə sülh, sabitlik və rifahın yaranması Güney Azərbaycanın azadlığına bağlıdır.

“Mənə deyirlər ki, qızlarını qoy, evi tərk elə”

Şəmkir sakini qohumları tərəfindən mənəvi, fiziki və psixoloji işgəncələrə məruz qaldığını bildirir

Şəmkir rayon sakini Binnətova Leyla Eldar qızı ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya müraciət edərək, qohumları tərəfindən mənəvi, fiziki və psixoloji işgəncələrə məruz qaldığını bildirir. Onun sözlərinə görə, qohumları yaşadığı evini əlindən almaq istəyir. Leyla Binnətovanın müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

“Ümitsiz insanlara himayədarlıq edən, dayaq olan əziz və hörmətli Mehriban xanım! Mən, üç nəfər qızın anası -

Binnətova Leyla Eldar qızı - Sizə məlum edirəm ki, həyat yoldaşım 10 il əvvəl dünyasını dəyişmişdir. Yoldaşım rəhmətə getdikdən sonra mənə köməklik edən, yardım göstərən anam olub, hansı ki, o, rayonun təcili tibbi yardım xidmətində həkim işləyib.

12 aprel 2018-ci ildə anam dünyasını dəyişdi. Anam vəfat etdikdən sonra həyatımın ezəblı, işgəncəli və qara günləri başladı.

Belə ki, həyat yoldaşımın anası, qaynanam Firuzə Binnətova və onun yaxın qohum-əqrabaları yaşadığım evi məndən almaq üçün mənə qarşı fiziki, psixoloji təsir etməyə başladılar. Ərimin qohumları özləri mənə işgəncə verməklə kifayətlənməyib, mənə böhtan ataraq polisə verdilər, mənə döydürdülər. Vüqar adlı polisin mənim qarnıma ayaqla, küreyimə rezin dəyənəklə (dubinka) ilə vurduğu zərbədən hüsumu itirdim və məndə qanxama baş verdi. Rəhbərlik həmin polis zabitini vəzifədən azad etsə də, o, layiqli cəzasını almadı.

Doğma qardaşım Rauf Şıxməmmədov da mənə qarşı dələduzluq edərək adıma olan torpaq sahəsini satdı. Qardaşımın bu saxtakarlığına kömək edən Şəmkir rayon Notarius Xidmətinin Aqil adlı əməkdaşı olmuşdur.

Həmin məmur qardaşımın dəvəti ilə anam evdə xəstə, şok vəziyyətində olarkən bir yerdə işlədiyi başqa bir məmur ilə anama vəsiyyətnamə imzalatdırmışdır ki, (qardaşımın təkidi ilə) guya, anam özünə və mənə aid olan qızıl-ziynət əşyalarını qardaşım arvadı Xəyaləyə verilməsinə razıdır. Mən hər dəfə gəlinimiz Xəyalədən qızıl-ziynət əşyalarını tələb edəndə mənə təhqir edirdi. Mən onun qadına yaraşmayan söyüşlərini diske yazdırmışam.

Hörmətli Mehriban xanım!

Mənə fiziki, psixoloji işgəncə verən ərimin qohumlarının siyahısını da Sizə təqdim edirəm.

1. Qaynım - İlqar Binnətov
2. Qaynanam - Firuzə Binnətova
3. Həyat yoldaşımın bibisi gəlini - Svetlana
4. Qaynımın həyat yoldaşı - Dürdanə
5. Həyat yoldaşımın əmisi arvadı - Raya
6. Həyat yoldaşımın əmisi gəlini - Süsən
7. Qaynımın oğlu - Elşən (O, mənə evdən çıxarmaq üçün həтта fiziki güc tətbiq edib, döyüb)
8. Elşənin həyat yoldaşı - Təhmına
9. Qardaşım - Rauf
10. Qardaşımın arvadı -Xəyal

Növbəti dəfə isə qaynım arvadı Dürdanə 14 mart 2022-ci ildə (günorta vaxtı) yaşadığım evə basqın edərək mənə döymək istədi. Mən polisə zəng edən zaman o qaçdı. Çağırışa gələn iki polis nəfərindən adı Ürfan olan açıq-aydın Dürdanənin mövqeyini müdafiə edərək dedi: “Mən sizə inanmıram, siz Dürdanənin həyatına daş atmısınız”.

Bu qohumlar mənə deyirlər ki, qızlarını qoy evi tərk elə, yoxsa səni Gəncə şəhərindəki dəliخانaya göndərəcəyik.

Mən Şəmkir rayon poliklinikasında müayinədən keçmişəm və psixi durumumun normal olduğunu bildirildi.

Hörmətli Mehriban xanım!

Sizdən xahiş edirəm, mənə uşaqlarımdan ayırıb, yaşadığım evi əlimdən almağa qoymayın. Ümidim yalnız Sizədir, axı Siz də anasınız”.

Bəhlul ORUCOĞLU

Tarixi vərəqləsək görürük ki, yolkəsənlik qədim dövrlərdən başlayıb. Silhali dəstələr pusquda durub, tacir karvanlarının yolunu kəsib soyublar, dəniz quldurları ticarət gəmilərinə hücum edib qarət ediblər və s. Hakim sivilizasiya dəyişdikcə, hər şey dəyişdiyi kimi, yolkəsənlərin də metodu dəyişib.

Şəmkirdə yolkəsən peyda olub...

Düyərli kəndində sahibkarın yolunu kəsən şəxsin himayədarı kənd bələdiyyəsinin sədri Samir İsgəndərovdur?..

Bəhlul ORUCOĞLU
Araşdırmaçı-jurnalist

xınları yolkəsənə “şirinlik” verəndən sonra yol açılır. Bu bəylə gəlinə xoşbəxtlik arzulamaq deməkdir. Daha doğrusu, bu yolkəsənə xoşməramlı yol kəsməkdir.

Bu yolkəsənin yeni növü ilə rayonun Düyərli kənd sakini sahibkar Şəmmədov Yusif Şəmməd oğlu üzleşib. O, Prezident İlham Əliyevə, aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə və KİV-lərə göndərdiyi şikayət ərizəsində bildirir:

“Cənab Prezident!

Yazıb Sizə məlum edirəm ki, iki oğlum birlikdə maşın təmiri işləri ilə məşğuldur. Son zamanlar bizim kəndin sakini, Məmmədov Elçin Məhəmməd oğlu Şəmkir rayonunun Düyərli kəndinin ərazisində - Bakı-Qazax magistral yolunun 410-cu (419) k/m-də yerləşən qanuni sahibkar obyektimizin yolunu qanunsuz olaraq bağlayaraq (kəsib) sahibkarlıq fəaliyyətimizə maneçilik törədir.

Belə ki, o, bizim obyektimizə gələn, ümumi istifadədə olan yolun üzərində təndir tikmiş, həmin yola tikinti materialları tökməklə yolu bağlamış, yolun digər tərəfində kəndimizin örsü

yeri olmasına baxmayaraq, havadarlarının köməkliliyi ilə qanunsuz tikinti aparır, orada qanunsuz olaraq kafe, çayxana, avtomobil yuma, çörək sexi, maşın yüklənməsi anqarı və daş karxanası fəaliyyəti ilə məşğul olur. Biz ona bildirdik ki, yolumuzu bağlamayın, seximizə gedib-gələ bilmirik, lakin Elçin Məmmədov sözümüzü eşitmədi. O, etiraf edir ki, “mənim himayədarım Şəmkir rayonu Maliyyə İdarəsini sabiq müdiri Nazim Məlikovdur”.

Odur ki, sizdən xahiş edirəm, bu zorakılığa, haqsızlığa yol verənlərin barəsində tədbir görülsün, ərazidə monitoring keçirilsin və bizim yolumuz və kəndin örsü yeri zəbtədən, qanunsuz tikintidən, digər maneələrdən azad edilməsi üçün aidiyyəti üzrə göstəriş verəsiniz.

Möhtərəm Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, şikayətimə obyektiv baxılması üçün aidiyyəti or-

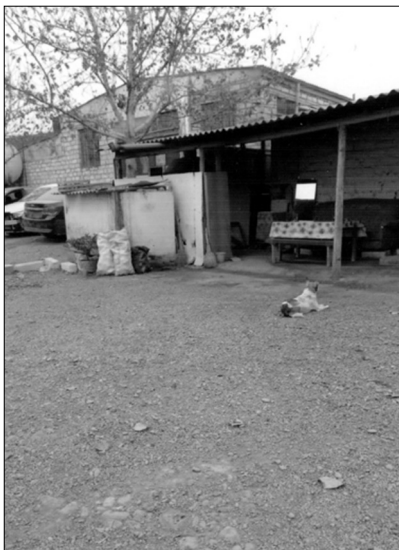
qan və şəxslərə göstəriş verəsiniz. Sizin Azərbaycan xalqının hər bir vətəndaşının sosial-müdafiəsinin qeydində qaldığınızı inanıram”.

Yeri gəlmişkən, məlumatlı şəxsin bildirdiyinə görə, bələdiyyə sədri kənd qəbristanlığının ərazisində əkilmiş strateji əhəmiyyətli ağaclar qrupuna aid olan çəkil ağaclarını kəsdirib və yerini kənd əhalisinə əkin yeri kimi satdırıb.

Bölgələrdə haqqı tapdalanan insanlar şikayətə başlayanda ikiüzlü siyasət yeridən məmurların ötür-ötür oyunu başlayır, necə ki, futbolda oyunçular bir-birinə pas (top) ötürən kimi. Vətəndaş ora-bura gedir, haqq-ədalət axtarır, tapa bilmir. Axırda da yorulur, quruluşdan narazı qalır, canından bezir. Ona görə, son vaxtlar ölkədə yaşından və cinsindən asılı olmayaraq intiharların sayı artıb. Kənd bələdiyyəsinin sədri Samir İsgəndərov Nazim Məlikovun məsləhəti ilə vəzifəsini yerinə yetirir. Hesab edirik ki, rayon rəhbərliyinin bələdiyyə sədri Samir haqqında ciddi qərar vermək vaxtı çatıb.

(Araşdırmamız davam edəcək)

Redaksiyadan: Qeyd olunan şikayətlərlə bağlı yazıda adları hallanan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

DTX Gömrük Komitəsində əməliyyat keçirdi

Həbs olunan məmurlar arasında Müdafiə Nazirliyinin generalının da olduğu iddia edilir

Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti (DTX) Bakıda genişmiqyaslı əməliyyat keçirib.

Hürriyyət.az xəbər verir ki, dövlət qurumlarından birində baş tutan

əməliyyatda xeyli vəzifəli şəxs saxlanılıb. Onlar arasında general rütbəli şəxslərin olduğu da deyilir. Qeyri-rəsmi məlumata görə, əməliyyat Dövlət Gömrük Komitəsinin Abşeron və İpək Yolu termi-

Xeyli vəzifəli şəxs saxlanıldı, onlar arasında general rütbəli şəxslərin olduğu da deyilir

nallarında həyata keçirilib. Əməliyyatla bağlı rəsmi açıqlama veriləcəyi gözlənilir.

Hürriyyət.az-ın əldə etdiyi məlumata əsasən, həbs olunan məmurlar arasında Müdafiə Nazirli-

yinin Maddi Texniki Baş idarəsinin 1-ci müavini, general-mayor Qədir Nəsimov da var. Qeyd edək ki, Q.Nəsimov dənən vəzifəsindən sərəncama çıxarılıb, onun yeni yaradılan İnspektorlar Qrupuna reis təyin ediləcəyi

iddia olunurdu.

RƏŞAD

Redaksiyadan: Mövzu ilə bağlı daha ətraflı məlumat verməyə çalışacağıq.

Zakir Qaralov və Rüstəm Usubovun ifadəsi tələb olundu

"MTN işi"ndə təqsirləndirilən şəxs onların dindirilməsi barədə vəsatət qaldırdı

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) İstintaq Baş idarəsinin sabiq rəisi Mövlam Şixəliyev, həmçinin MTN-in keçmiş əməkdaşları - Vüsal Əliyev, Yasin Məmmədov, Sahib Ələkbərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimi Elbəy Allahverdiyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə MTN müstəntiqlərinin ibtidai istintaqa verdikləri ifadələrin elan edilib.

İfadələr təqsirləndirilən şəxs Yasin Məmmədovun vəsatəti əsasında elan olunub.

O bildirib ki, icraatlarında olan cinayət işləri üzrə Baş Prokurorluqdan verilən şifahi və yazılı göstərişləri icra ediblər.

Təqsirləndirilən şəxs Sahib Ələkbərov 20 il xidmət etdiyini diqqətə çatdırmaqla ona 6 epizod üzrə ittiham verildiyini deyib.

Sahib Ələkbərov həmin epizodlar üzrə zərərçəkən qismində tanınan şəxslərdən hədə-qorxu ilə pul almadığını, tələb etmədiyini, rüşvət almadığını dilə gətirib.

O, icraatında olan cinayət işləri üzrə birbaşa sabiq baş prokuror Zakir Qaralov və onun 1-ci müavini olmuş Rüstəm Usubovun şifahi və yazılı göstərişlərini icra etdiyini deyib.

Bundan sonra Sahib Ələkbərov yazılı şəkildə hazırladığı vəsatəti elan edib. O, sabiq baş prokuror Zakir Qaralovla onun 1-ci müavini Rüstəm Usubovun məhkəmə prosesinə şahid qismində dəvət edilmələrini tələb edib: "Zakir Qaralovla Rüstəm Usubovun bu məhkəmə prosesində şahid qismində dindirilmələri olduqca vacibdir".

Mövlam Şixəliyevin vəkili Ceyhun Yusifov məhkəmənin diqqətinə çatdırıb ki, zərərçəkənlərinin çoxunun barəsində qanuni ittihamedicə höküm qüvvədədir.

Məhkəmənin növbəti iclası iyunun 21-nə təyin edilib.

Xatırladaq ki, MTN-nin Hərbi əks-Kəşfiyyat Baş idarəsinin sabiq rəisi Nizami Şirinov tərəfindən qanunsuz əməllərə yol verilməsi faktları ilə bağlı başlanmış cinayət işindən Mövlam Şixəliyevin İstintaq Baş idarəsinin reisi vəzifəsində çalışdığı 2008-2014-cü illərdə qeyd edilən qurumun tərkibindəki şöbənin sabiq rəisi Vüsal Ələkbərov, ibtidai istintaq idarəsinin sabiq reisi müavini Yasin Məmmədov, şöbə rəisinin sabiq müavini Sahib Ələkbərov ilə müştəşkil dəstə tərkibində külli miqdarda özgənin pul və əmlakını hədə-qorxu ilə tələb etmə, külli miqdarda rüşvət alma və sair cinayətlərinə görə ayrıca icraat ayrılıb.

İstintaqla Mövlam Şixəliyevin müştəşkil dəstə halında ümumilikdə 14 milyon 292 min manat məbləğində pul vəsaitini rüşvət qismində, 5 milyon 77 min manat məbləğində özge əmlakını hədə-qorxu ilə tələb edib almasına, həmçinin səlahiyyət

həddini aşması və sübutları saxtalaşdırmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Mövlam Şixəliyevə Cinayət Məcəlləsinin 182.3.1, 182.3.2 (külli miqdarda əmlak əldə etmək məqsədi ilə müştəşkil dəstə tərəfindən hədə qorxu ilə tələb etmə), 294.3 (sübutları saxtalaşdırma), 311.3.1 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya müştəşkil dəstə tərəfindən rüşvət alma) və digər maddələri ilə ittiham elan edilməklə barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib, Vüsal Ələkbərov, Yasin Məmmədov və Sahib Ələkbərov həmin Məcəllənin 311.3.1, 341.2.1, 341.2.3-cü (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə və ya vəzifə səlahiyyətlərini aşma) və digər maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə barələrində müvafiq qətimkan tədbirləri seçilib.

Cinayət işi üzrə ittiham aktı təsdiq edilərək baxılması üçün aidiyyəti üzrə Bakı Hərbi Məhkəməsinə göndərilib.

Cinayət işi üzrə 32 zərərçəkmiş var.

Hazırladı: RƏŞAD

Sabiq icra başçısı məhkəmədə ifadə verdi

"Gözətçidən soruşublar ki, nə qədər yeyinti olub?..."

Düənə İmişli rayon icra Hakimiyyətinin sabiq başçısı Vilyam Hacıyev barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Azər Paşayevin sədrliyi ilə baş tutan prosesdə Vilyam Hacıyevin vəkili Elmar Kərimov deyib ki, işdəki ekspert rəyləri bir-birindən köçürülüb.

Qeyd edib ki, ekspertlər rəy verməmişdən əvvəl tikinti sahələrinə baxış keçirməlidir: "Amma həmin sahələrə heç bir baxış keçirilməyib. Cəmil Musayevin dediyi sözlərlə rəy veriblər. Cəmil Musayev çox söz deyə bilirdi, ekspertlər bu işdə baxış keçirib, rəy verməli idilər. Birinci vəsatətim ekspertlərin çağırılaraq məhkəmədə dindirilməsi ilə bağlıdır".

Qeyd edib ki, 1 milyon 900 min manatlıq sosial binaların tikintisi zamanı mənimsəməyə rəy verilib: "İşdə isə 3 milyon 900 min manatlıq sənəd var. Mənimsəmə işi yerində araşdırılmalıdır, amma araşdırma yerində aparılmayıb. Ehtimallar əsasında, kiminsə dediyi sözlər əsasında ekspertlər rəy verib. Bu, ciddi ittihamdır. Bu işdə ekspertlər ehtimallara rəy verməsi düzgün deyil. Təkrar ekspertiza keçirilməlidir. Ehtimallarla cəza vermək düzgün deyil".

Vəkil bildirib ki, məhkəməyə mütəxəssis dəvət olunmalıdır: "Həmin mütəxəssisə suallarım var. Öyrənmək istəyirəm ki, ehtimallarla necə rəy verilə bilər..."

Vəkil deyib ki, işdə rəy verənlərdən biri də ekspert Xəyyam İsgəndərov olub: "Ekspert rəy vermək üçün rayona ezamiyyətə gətməli idi. Amma ezamiyyət göndərişi olmayıb. Xəyyam İsgəndərovun məhkəmədə dindirilməsini istəyirəm. Yerində baxış keçirməsi ilə bağlı ona suallarım var".

Vilyam Hacıyev deyib ki, vəkiliyin fikirləri ilə razıdır: "Ekspert hansısa gözətçidən soruşub ki, burada nə qədər yeyinti olub. Gözətçinin də dediyi sözləri rəydə qeyd ediblər".

Hakim deyib ki, vəsatətə növbəti prosesdə münasibət bildiriləcək.

Növbəti proses iyunun 24-də davam edəcək.

Qeyd edək ki, 2020-ci il mayın 5-də məhkəmənin qərarı əsasında Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən V.Hacıyevin xidməti və yaşadığı ünvanlarda əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilib. Daha sonra o, həbs edilib.

İmişli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vilyam Hacıyevin icra hakimiyyətinin sərəncamında olan vəsaitlərin sosial yardım adı altında bir hissəsini ələ keçirilməsini, eləcə də ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin tələblərinin pozulması ilə sərbəst hərəkət etmək üçün bəzi vətəndaşlara saxta arayışların verilməsini tapşırmasına, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməklə mənimsənilən pul vəsaitlərini sahibliyində olan yaşayış evində qəbul etdiyinə əsaslı şübhələr müəyyən olunub.

Müvafiq ünvanlarda keçirilmiş baxış zamanı Vilyam Hacıyevin rayon icra hakimiyyətinin baş mühasibi Cəmil Musayev və başçaları vasitəsi ilə qəbul etdiyi pul vəsaitlərinin məbləğlərinə dair müxtəlif qeydlər, habelə ayrı-ayrı valyutalarda xüsusi qaydada qablaşdırılaraq saxlanılan pul vəsaitləri, iş üzrə əhəmiyyət kəsb edən digər sənədlər və maddi sübutlar aşkar edilərək götürülüb.

İstintaq orqanı tərəfindən Vilyam Hacıyevin barəsində Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci (külli miqdarda mənimsəmə və ya israf etmə, 308.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, yeni vəzifəli şəxsin xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar özü və ya üçüncü şəxslər üçün qanunsuz üstünlük əldə etmək məqsədilə öz qulluq səlahiyyətlərindən qulluq mənafeyinə qəsdən zidd olaraq istifadə etməsi və ya qulluq mənafeyi tələb etdiyi halda istifadə etməməsi fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanuni mənafehlərinə, yaxud cəmiyyətin və ya dövlətin qanunla qorunan mənafehlərinə mühüm zərər vurdurda), 311.3.3-cü (rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq), külli miqdarda törədildikdə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə ittiham elan olunub.

Rusiyanın keçmiş dövlət katibinin Bakıda müəmmalı ölümü

Gennadi Burbulisin oteldə meytinin tapılması ilə bağlı Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsində araşdırmalara başlanılıb

Rusiyanın sabiq dövlət katibi və Baş nazirin birinci müavini olmuş Gennadi Burbulisin Bakıda oteldə meytinin tapılması ilə bağlı Azərbaycan Baş Prokurorluğunun İstintaq İdarəsində araşdırmalara başlanılıb. Bu barədə qurumun Mətbuat Xidmətindən bildirilib. Qeyd edilib ki, hazırda araşdırmalar davam etdirilir.

Xatırladaq ki, 77 yaşlı G.Burbulis iyunun 19-da Bakıda qaldığı oteldə vəfat edib. G.Burbulis 1945-ci ildə avqustun 4-də anadan olub, 1991-1992-ci illərdə Rusiya hökumət başçısının birinci müavini vəzifəsində çalışıb, Rusiyanın ilk prezidenti Boris Yeltsinin ən yaxın adamı olub. O, 1991-ci il dekabrın 8-də SSRİ-nin dağılmasını rəsmiləşdirən Belovejsk sazişinin hazırlanmasında iştirak edənlərdən biri olub.

Nəsirova Sevinc Əjdər qızı Lerik rayonunun Mastayıl kəndində dünyaya göz açıb. Min bir arzularla böyüyüb, ərsəyə çatıb. Həyata ümman dolu arzularla addımlayıb. Lakin...

O, haradan biləydi ki, həyat onun üçün amansız bir yaşam ünvanına çevriləcək. Bəlkə də lap yoxluğuna. İllərdir itkin düşən Sevinc Nəsirova haqqında hamı Lerik rayonunda belə fikirləşir. Bəlkə yaxınları, qohumları onun haqqında daha da qəhərlənir. Bu gün onun real həyatda olmamasına daha çox təəssüf hissi keçirirlər. Bütün bunlar bir Allaha bəllidir. Bəlli olan odur ki, hal-hazırda Sevinc Nəsirova itkindir. Özü də nə müharibə cəbhəsində yox, nə də bir təbii fəlakətin qoynunda yox. Yalnız Lerik rayon Polis Şöbəsinin foyesində isə beləcə yazılıb: Nəsirova Sevinc Əjdər qızı itkin düşüb və axtarışdadır. Lakin bu gəncin axtarışına məhəl qoyan, real addımlar atan isə yoxdur. Sanki bu dünyada belə bir adam olmayıb.

Yaxın günlərin söhbətidir. Cənub bölgəsində, Masallı rayonunda da, oxşar bir əhvalat baş vermişdi. Orada yeddi il sonra itkin düşmüş bir gəncin sorağı bütöv Azərbaycana yayıldı. Bəlli oldu ki, onun həyatını da dost-doğma əmisi oğlu korlamış, sonradan ona təcavüz etmiş və bu cinayətin izini itirməkdən ötrü onun meyitini aparıb çayın kənarında basdırmışdır.

Elə buradaca Süleyman Rüstəmin "Ana və poçtalyon" şeirindəki aşağıdakı misralar yada düşür:

Yerəmi batmış oğlum, göyəmi çıxmış oğlum,

Bəlkə mən yanılmışam, əzəldən yoxmuş oğlum!

Şair demişkən, bəlkə Sevinc Nəsirova da yerəmi batıb, göyəmi çıxıb? Ondan hələlik xəbər verən yoxdur ki, yoxdur.

Mən Sevinc Nəsirova ilə nə bir kənddən deyiləm, nə də heç bir qohumluğum yoxdur. Lakin düşünürəm ki, Sevinc Nəsirovanın qatilləri tapılmazsa, onda Lerik rayonunda daha amansız hadisələr baş verə bilər. Bir vətəndaş, bir jurnalist olaraq mənə yalnız bu məsələ narahat edir. Axı, bir də haqqı danmaq mümkün deyil. Lerik rayonundakı hüquq-mühafizə orqanlarında çalışanlar ölkənin büdcəsindən etək-ətək pullar alırlar. Ölkənin büdcəsi elə bu gün də itkin sayılan Sevinc Nəsirovanın yaxın qohum-qardaşlarının vəsaitləri hesabına formalaşır. Yeni dövlət büdcəsi ölkə vətəndaşlarının əmək haqlarından gələn gəlirlərin və onlardan alı-

Lerikdə ört-basdır edilən cinayət faktları... Və yaxud Sevinc Nəsirovanın müəmmalı yoxluğu...

nan faizlərin hesabına yaranır. Bəs görsən o pulları yeyib-içənlər belə itkin düşmüş gəncələr haqqında fikirləşirlərmi?

Bəli, mən də lerikliyəm. Nə deyəcəyimi leriklilər yaxşı bilir. Rayonun dilsiz-ağızsız daşları, qayaları da həmin hadisədən tam təfərrüatı ilə xəbərdardır. Görünür, bircə hüquq-mühafizə orqanları hələ ki, bixəbərdirlər. Ulu Tanrı itkin düşmüş Sevinc Nəsirova haqqında özünün ali

soyadı rəsmi sənədlərdə lənkeranlı kimi qeyd olunur. Lakin o da, yuxarıda qeyd etdiyim kimi, əslən Lerik rayonundandır. Sadəcə olaraq "Relax" istirahət mərkəzində çayçı işləyib. Ötən il onun işlədiyi "Relax" istirahət mərkəzində cənəzəsi tapıldı. Hər bir söz-söhbətə istiqamət verdi. Birisi dedi ki, onu öldürüblər, digər birisi də dedi ki, yox, onu Lənkəranda öldürüb cənəzəsini gətirib "Relax" isti-

Bəli, mən də lerikliyəm. Nə deyəcəyimi leriklilər yaxşı bilir. Rayonun dilsiz-ağızsız daşları, qayaları da həmin hadisədən tam təfərrüatı ilə xəbərdardır. Görünür, bircə hüquq-mühafizə orqanları hələ ki, bixəbərdirlər. Ulu Tanrı itkin düşmüş Sevinc Nəsirova haqqında özünün ali və simvolik qərarını verib. Böyük Yaradanın verdiyi hökmü nə Apellyasiya Məhkəməsi, nə Ali Məhkəməsi, nə də Avropa Məhkəməsi poza bilməz və bilmir...

və simvolik qərarını verib. Böyük Yaradanın verdiyi hökmü nə Apellyasiya Məhkəməsi, nə Ali Məhkəməsi, nə də Avropa Məhkəməsi poza bilməz və bilmir. Lakin lerikli ziyalılar istəyirlər ki, Sevinc Nəsirovanın ölümündə adı hallanan cinayətkar bu işıqlı dünyada gəzməsin. Çünki insan bir qarışqanı belə yaratmaq iqtidarında deyil. Bəs insanın, bir gəncin taleyinə kim son qoya bilər? Bu, belə deyilmi?

Mənim fikrim, irəli sürdüyüm ideyalar deyəsən mənə aldatmayıb. Yenə əslən Lerik rayonunun Mastayıl kəndindən olan, Lənkəran rayonunun kəndlərinin birində yaşayan gənc idmançı gəlib Lerik rayonunda işləyirmiş. Onun adı və

rahət mərkəzinə atıblar. Lakin son sənədləşmələrdə belə bir realıq ortaya qoyuldu: "Relax"-da çayçı işləyən bu gənc yıxılıb və yıxılarkən aldığı zədələrdən dünyasını dəyişib".

Gülünc və qəribə məntiqdir. Lerik rayonunda hər yıxılan ölsəydi, onda rayonda bir nəfər belə salamat adam qalmazdı. Bu, mənim bir vətəndaş, bir jurnalist olaraq gəldiyim qənaətdir. Axı, adicə həyat-bacada oynayan körpə gündə ən azı 10-15 dəfə yerə yıxılır. Necə olur onların aqibəti? Hər yıxılan ölürmü? Mən bu suallara cavabı oxuculardan gözləyirəm.

Lənkəran rayonunun Tükəvilə kəndində yaşayan, haqqında sözügedən gənc, idmançı olub. Atası da bu barədə sosial

şəbəkələrdə dəfələrlə müsahibələr verib. O, müsahibələrində deyib ki, mənim oğlum idmançı idi, onu qarşı-qarşıya döyüşdə heç dörd-beş nəfər də öldürə bilməzdi. Bəs necə oldu ki, oğlum yıxıldı və öldü? Ölən gəncə bağlı heç Lerik rayonunda cinayət işi də başlanılmadı...

"Relax" istirahət mərkəzində baş verən hansı cinayət hadisəsi açılib? Həmin istirahət mərkəzinin sahibi olan İqbal Fatmaoğlunun övladları və qohumları, eləcə də işçiləri bir neçə il əvvəl vergi işçilərini, polis şöbəsinin əməkdaşlarını əzişdirərək onlara qarşı xuliqanlıq əməlləri törətdilər. Buna görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edildilər. Lakin yenə də İqbal Fatmaoğlunun hansı yollarla onları cinayət məsuliyyətindən qurtardı və Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qadınlarının azad buraxılmasına nail oldu. Onun barəsində əhali arasında kifayət qədər nara-

zılıqların olmasına baxmayaraq.

Gördünüzmü, əziz oxucular! Mənim narahatçılığımın kökü nədədir? Bu gün Sevinc Nəsirovanın ölümündə adı hallanan, cinayətkarı müdafiə edən, onu dəstəkləyən artıq həyatda yoxdur. O, mənəvi ölümə məhkum olub. Qoy bunu Lerik rayon hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri də bilsinlər. Bəlkə indi hərəkətə keçdilər. Bəlkə itkin düşənlərə son qoyulmağın, tədbir görməyin zamanı yetişib.

Mən Sevinc Nəsirovanın itkin düşməsi faktı ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Naziri Vilayət Eyvazovun qəbulunda olmuşam. Nazirin qəbuluna elə Bakıda yazılarkən açıq-aydın qeyd etmişəm: Lerik rayonunun Mastayıl kəndindən

olan gəncə Nəsirova Sevinc Əjdər qızının itkin düşməsi faktı ilə bağlı niyə hərəkətə keçirilmir? Yox, doğrudan da, bu gənc itkin düşübsə, niyə onun hara getməsi araşdırılır? Bəlkə öldürüldü? Onda niyə canilər tapılmır?

Qeyd etdiyim suallarla bağlı 2019-cu ilin sentyabrı ayının 25-də Lənkəran şəhərində şəxsən nazirin qəbulunda olmuş və bu qeyd etdiklərimi ona üz-büz demişəm. Amma qaldırdığım mühüm məsələyə diqqət çəkilməkdənsə, mənim başıma minbir oyunlar açılıb. Ancaq mən bu gün heç bir narahatçılıq hissi belə keçirmirəm. İstəyirəm ki, Sevinc Nəsirovanın itkin düşməsinə aydınlıq getirilsin. Bəlkə elə doğrudan da bu qız "Qaqarınla birlikdə kosmosa gedib"? Olsun!

İlham İBADLI
Azərbaycan

Yazıqlar Birliyinin üzvü

Müşahibimiz Əməkdar artist, Prezident mükafatçısı, "Azdrama"nın aparıcı səhnə ustası, dəyərli sənətkarımız Mehriban Xanlarovadır. Onunla müsahibəmizdə həyat və yaradıcılığı ilə bağlı söhbətləşdik.

- Mehriban xanım, ilk olaraq yeniliklərdən danışaq. Hazırda sənətinizdə nə kimi yeniliklər var?

- Mən özüm elə başdan-ayağa yeniliyəm də, çox şükür (Gülür). Mən Çingiz Aytmatovun "Manqurt" tamaşasıyla Qırğızıstanda yer tutub gəlmişdim, ikinci qadın obrazı - Nayman ana obrazı olaraq. Ümumiyyətlə, tamaşanın özü də, rejissorun özü də hamımız ödüllərlə qayıtmışıq. Amma mən əsas rolda oynadığım üçün ödül almışam.

Mikayıl Müşfiqin həyatı haqda tamaşamız var. Sizi də dəvət etmişdim, gəlib baxmışdınız. "Ah, bu uzun sevdə yolu" tamaşasıdır. Mən orda Müşfiqin şairə dostuyam. Orda baş rollarda Münəvvər Əliyeva, Anar Heybətovdur. Həqiqətən də çox maraqlı tamaşadır. Novruz Bayramında, Yeni il şənliyində çox maraqlı uşaq tamaşaları oynadım. Yeniliklərim davam edir. Amma hələ yeniliklər budur. Yaşar tamaşası oldu, orada da oynadıam. "Xəzər TV"-də yayınlanan "Ata ocağı" serialında Almaz obrazı ilə tamaşaçıların hər gün qarşısında dayam. Bu yaxınlarda yenə təklif gəlib, o da filmidir. Nə vaxt olsa sizə açıqlayaram.

- Siz dünya şöhrətli, böyük sənətkarımız Zeynəb xanım Xanlarovanın qardaşı qızısınız. Ən müşkül işinizdə Zeynəb xanımın adı köməyinizə çatıbmi?

- Mən onu həmişə verilişlərdə də deyirəm, bir Xanlarova soyadı bəsimizdir, yetərlidir. Allah ümumdünya şöhrətli Zeynəb Xanlarovanı Azərbaycanın üstündən əskik etməsin. Allah ona sağlam can, uzun ömür versin. Onu bizim də üstümüzdən, nəsimizdən də əskik eləməsin, inşallah.

- Tamaşaçılar sizi dürüst bir sənətkar kimi tanıyır. Nə vaxtsa tamaşaçı sevgisini, sənətinizi şəxsi həyatınıza qurban verə bilərsinizmi?

- Bundan sonra sənətimi şəxsi həyatıma qurban vermərəm. Həqiqətən də Allahıma əl açıb deyirəm ki, Ya Rəbb, bu hörməti, rəğbəti, izzəti, məhəbbəti mənə qarşı sən vermisen, ölən günümədək, canımı alan günə qədər insanların mənə qarşı məhəbbətini, sevgisini əlimdən alma. Hara gediriksə orda özümü də qarşı hörmət, izzət görürük. Bu gün Respublikanın Əməkdar artistiyəmsə, xalqıma görədir. Xalqımın mənə istədiyinə görə Əməkdar artistəm. Nə vaxtsa Xalq artisti olsam da, yenə də xalqın istəyinə görə Xalq artisti olacam. İlk növbədə insan gerek xalqın sevgisini qazansın. Əgər o xalqın sevgisi yoxdursa, bu sənət yollarında yürüməyə, addımlar atmağa dəyməz. Əgər yoxamsa, heçəmsə, rollarımı elə-belə oynayırsam, kimse mənə tanıdırsa onda bu sənəti neynirəm?! Gedib başqa iş görərəm, başqa iş quraram özümə.

Bu sənətdə layiqincə sözün doğrusunu da deməyi bacarmalısan. Xalqın qarşısında alnıaçıq olmalısən ki, sabah xalq da sənin

"İnsan gərək, ilk növbədə xalqın sevgisini qazansın"

mənə verib. İndi də sənətimi çox sevirəm. Əgər mənim istedadım olmasaydı, sizcə, irəli gedə bilərdimmi?

- Mümkün deyil.

- Deməli, mənim içimdə bu istedad varmış. Sadəcə, mən bilməmişəm ki, aktrisa ola bilərəm.

- Zaman, vaxt pul kimi dəyərlidir. Mehriban xanım ən qiymətli zamanını, vaxtını kimə xərcləməkdən həzz alırsınız?

- Fuad, mən zamanımı, vaxtımı balaca nəvələrimə, bir də evdə gözəl anam var, anama xərcləməkdən həzz alıram. Allah analara cansağlığı versin. Dünyasını dəyişənlərə də Allah rəhmət eləsin. Kefim olmayanda anamın yanına qaçıram. Uşaqlar da orda olanda istər-istəməz təsəllini onlardan alıram.

- Hər bir insanın çox sevənləri, dostları olduğu kimi, düşmənləri də olur. Düşmənləriniz-

"Səhnə mənim ikinci evimdir"

Mehriban Xanlarova: "Heç ağlıma gəlməzdi ki, aktrisa olaram..."

"Düşmənlərimdən intiqamı yaxşılıq edə-edə alıram"

arxanda dayansın. Mən ATV-də "Bizimləsən" verilişində bir xəstə körpə üçün xalqımıza müraciət etdim ki, bütün imkanlı şəxslər kömək olsunlar. İnanırsınız, Azərbaycan xalqı bir oldu, yumruq kimi birləşdilər. Necə ki, bir olub, başda Ali Baş Komandanın, müzəffər ordumuzun köməkliyi ilə dedə-baba yurdumuzu, Qarabağı mənfur düşmənlərimizin mürdar əlindən aldıq, Amir balanın da xəstəliyinə görə mənim həyqırtılarım, çağırışlarım oldu. Mənə güvən olmasaydı, sevgi olmasaydı, məhəbbət olmasaydı sözlərimdən sonra ATV-yə axın olardı mı? Bəlkə də yox! Belə işlərdə görürəm ki, bəli, yaşayb-yaratmağa dəyər. Allah Amir balanın da şəfasını versin.

- Mehriban xanım, bayaq da dediniz, "Xəzər TV"-də "Ata ocağı"na, eləcə də başqa seriallara çəkilirsiniz. Maraqlıdır, Azərbaycan seriallarının səviyyəsi sizi qane edirmi?

- Belə deyək də, mən neçə vaxt idi verilişlərdən kənar idim. Düzü, verilişlərə çıxmırdım. Bunun bir bəlli səbəbi vardı. Şəhidlərimizə, qazilərimizə görə Ən çox da şəhidlərimizə görə heç yanda çıxış etmirdim. Amma obraz mənə çox doğma gəlirdi. Beş ildir ki, bu serial gedir. Bir ildir ki, getmişdim ora. Gördüm ki, tamaşaçılar tərəfindən serialın çox möhtəşəm izləməsi var. Mənim obrazıma bir gözəllik qatıblar ki. İnanın körpəsindən tutmuş, balacasınacan mənə yaxınlaşırlar ki, o gəlini incitmə. Deyirəm ki, o gəlin ölsün ha (Gülür). Yeni körpə maraqla baxırsa, deməli, yaxşı serialdır. Əlbəttə, qüsurları da var. Mən birini desəm, deyəcəklər aha, Mehriban belə dedi. Allah hamısının işinə fərc

versin, mən də onların içində.

- Sizcə, bizim seriallarımız niyə Türkiyə serialları kimi inkişaf etmir?

- İnşallah, bizim də seriallarımız inkişaf edir. Əgər bu gün bizim serialların izləyici toplusu, izləyici kütləsi varsa, əminəm ki, hər şey yaxşı olacaq.

- Mehriban xanım, sizin üçün televiziya və teatr arasında nə kimi fərq var? Teatr səhnəsində, yoxsa efirdə daha çox görünmək istərdiniz?

- Bəzən deyirlər ki, efir, ekran insanlara səni daha tez tanıdır. Səhnə mənim canımdır, belə deyim də səhnə mənim ikinci evimdir. Allah bizi səhnəsiz etməsin. Düzdür, həyatımızı dəyişəndən sonra səhnə bizsiz olacaq. Bizdən sonra da yaxşı gənclərimiz yetişir. Heç olmasa bizim kimi sənəti sevərək, içdən duyaraq gəlsinlər. Sənətə dirnaqarası baxdınsa, mən bayaq da dedim, elə-belə gələcəksənsə onda heç nəg

- Gənclərin gəlişindən danışdınız. Gənc aktyorlar, gənc aktrisalar yetişdirirsinizmi? Və yaxud gənclər arasında öz dəvəçinizi görürsünüzmü?

- Oğlan uşaqları olub, dəstək olmuşam. Şükür Allaha, bu yaxınlarda Əliağa adlı bir tələbəm şeir müsabiqəsində qalib olub. Bu, mənim üçün fəxrdir. Mənim tələbəm o cür şeir müsabiqəsində "Azərbaycan" şeiriylə qalibdir. Uşaq var ki, hazırlaşdırısam, gedib universitetə daxil olub. İnsan var gedib çətinliyi görür sonra getmir, davam eləmir. Canım, bu sənəti sevir gəlmək lazımdır. Mənim heç ağlıma gəlməzdi ki, aktrisa olaram. Heç ürəyimdən keçməmişdi. Amma qurban olduğum Allah o şans

danışdı, kiməsə əsəbləşdi. Qoy desinlər, türklər demişkən, heç onlar mənim umrumda da deyillər. Çünki mən haqqın yanında dayam. Haqsızlığı qəbul edə bilmərəm. Başqa qalmaqlar da mənlilik deyil. Heç o cür qalmaqlara ehtiyacım da yoxdu. İnsan öz sənətiylə gündəmə gələr. Mən də, şükür Allaha, öz rollarımla möhürü qoymuşam. Səhnədə Mehriban Xanlarova olaraq imzamı atmışam.

- Deyirsiniz ki, səhnədə öz rollarımla möhür qoymuşam. Maraqlıdır, bundan sonra hansı obrazı yaratmaq istərdiniz?

- Hələ cavanıq, hələ canımızda su varg Belə deyək də, o rejissorun öz öhdəliyinə düşür. Baxır rejissorun səni hansısa bir rolda görməyinə. O rolu sənə verir. Bəzən elə olub ki, mən oturmuşam evdə, nə serial, nə film olub, deyiblər getməmişəm. Getmişəm, bəyənmişəm. Amma elə rol üçün təklif gəlib, həm ürəyimcə olub, həm də ürəyimcə sevdirmişəm tamaşaçılara. Yeni elə olsun ki, yaxşı rol olsun, həm də seviləsi rol olsun. Bəzi aktyorlar, aktrisalar mənfə roldan qorxurlar. Amma mən qorxmuram.

- Ümumiyyətlə, gələcək hədəfləriniz nədir, qarşınıza hər hansı məqsəd qoymusunuz ki, "tezliklə ona çatacam"?

- Bizim sənət çox çətin və incə sənətdir. Belə deyək, bu sənətdə yarıda da qala bilərsən, bütün yolların işıqlı da ola bilər. Yarıda qaldımsa elə ərizəmi yazıb çıxıb gedərəm. Əgər Allah yollarımı işıqlandırarsa və bu yolda getdikcə işıqlar daha gur yanırsa yollarımda yanan işıqları özüm dəyərləndirməliyəm. Qoymamalıyam ki, o işığın qabağını kimsə kəssin. İnanın, istər filmdən, istər tamaşadan, istər serialdan olsun o qədər pəlimi vuran olub ki. Amma nə oldu, gözəl Allahın açdığı qapını heç kim bağlaya bilməz. Tək bizim sahədə yox. İstər müəllim olsun, istər mühəndis olsun, istər həkim olsun, istər bəstəkar olsun, istər jurnalist olsun, nə bilim qapıçı olsung Hamısında olur belə şeylər. Elə insanlara mənim sözüm budur ki, hamısından yaxşı öz işinizlə məşğul olun. Pisiyyə nə var?! Zərbə Allahdan gəlməsin. Yenə də deyirəm, mən Allahımdan qorxuram. Bəndə mənə müvəqqəti zərbələr endirə bilər. Amma Allah elə zərbələr endirir, yaxud elə yerdə yolunu açır ki, deyirsən, şükür sənə Pərvərdigar. Ümumiyyətlə, mən şükür etməyi sevirəm. Addımmda da, çıxışmda da, girişimdə də Allah kəlməsiylə başlayan işlər çox uğurlu olar. Bunu sənə də arzulayıram. Bir işə başlayanda da o mikrofonu basanda "bismillah" desən işin yağ kimi gedəcək. Allah hamının ürəyindəki mətləbləri versin. Şükür, mən sənətimdən narazı deyiləm, hökumətimdən, dövlətimdən narazı deyiləm, yetərincə sənətimi qiymətləndirirlər. Alçaq könnüllü insanlar olub və həmişə də olacaq. Allah onları bizim yolumuzdan uzaq eləsin. Qoy biz yaxşılığımızı edək, pislik onlara qalsın.

dən necə intiqam alırsınız?

- Düşmənlərimdən intiqamı yaxşılıq edə-edə alıram. Mən pisiyyə pisliklə cavab vermərəm, yaxşılıqla cavab verirəm. Onlar hələ də bilmirlər ki, mənə etdikləri pisliklərə mən yaxşılıqla cavab verirəm. Başa düşmərlər ki, pisliklərini bilərəm. Mən hələ də yaxşılıqlarını bilərəm. Allah qorusun insanı, bəndə kimdir?! Bəndəni Allah yaradıb, mənə, səni, onu, bunu, hamısını Allah yaradıb. Hamımız bir torpağa gedəcəyik

- Bəzi sənət adamlarının öz işləri ilə deyil, qalmaqlarla gündəmə gəlmək istəyinə necə baxırsınız?

- Söz yox, arada mənim də qalmaqlım olur. Ancaq mən sözün düzünü, haqqı danışım deyə qalmaqlılarla qarşılaşıram. Hətta deyirlər ki, Mehriban emosional

Söhbətləşdi:
Fuad BİLƏSUVARLI

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

**Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin,
milli adət-ənənələrinin, elm
və mədəniyyətinin təbliği**

Qardaş Türkiyədə musiqi və incəsənətin inkişafında Azərbaycan türklərinin böyük töhfələri olub. Bu istiqamətdə kifayət qədər tədqiqatlar aparılıb. Belə şəxslərdən biri də Tağı Oşenyüzən olub. İngiltərədə yaşayan tədqiqatçı, şair və sosioloq Semra Eren-Nijhar bu yaxınlarda Tağı Oşenyüzən haqqında kitab yazıb.

Qeyd edək ki, Semra Eren-Nijhar 2001-ci ildə Oksford Universitetini tərk edərək SUNCUT Consulting and Production Company-ni təsis edib və 2001-ci ildən bu şirkətin direktorudur.

Xüsusilə qadın, miqrasiya, gənclik, mədəni irs, mənsubiyyət, kimlik, Avropa Birliyi və onun siyasətləri, Avropada yaşayan türklərin problemləri üzərində çalışıb, Lordlar Kamerasının qurulması üçün lazımı təşkilatların yaradılmasına fəal dəstək və məsləhət verib.

Eren-Nijhar işinə görə beynəlxalq mükafatlar alıb və sosioloji araşdırmalarını sənətlə eyniləşdirərək müxtəlif texnikalar çərçivəsində təqdim edərək, araşdırmalarının nəticələrini daha geniş auditoriyaya çatdırıb. Xüsusilə şəxsi portretlər və tərcümeyi-hallar üçün fotoşekillər çəkən Semra Eren-Nijhar İngiltərə, Belçika və Türkiyədə sərgilər açaraq bir çox sərgilərin kuratoru da olub.

Eren-Nijharın 11 kitabı var.

Semra Eren-Nijhar Azərbaycan oxucusuna Tağı Özenyüzəni yaxından tanıtdırmaq üçün "Hürriyyət"ə müsahibəsində maraqlı fikirlər səsləndirib.

- Semra xanım, Tağı bəylə bağlı araşdırmalara başlanmanızın səbəbi nə idi?

- İlk öncə qeyd edim ki, şair dayım Kubilay Günay haqqında qısa araşdırma aparmağa başlayanda Tağı bəy - Takı Oşenyüzən - adına rast gəldim. Sonradan öyrəndim ki, Tağı bəy böyük bibim Sülhiyə Günayın atası olub və bu mövzuda bir az məlumat toplamaq istədim.

- "Xoş gəlişlər ola, Mustafa Kamal Paşa" əsərinin bəstəkarının Tağı bəyin olduğunu öyrənəndə nə düşündünüz?

- Açıq, çox təəccübləndim. Anam tərəfi azərbaycanlı olduğu üçün biz Azərbaycan musiqisi ilə böyümüşük və "Xoş gəlişlər şən olar, Mustafa Kamal Paşa xoş gəlmisiniz" əsəri bütün Türkiyədə olduğu kimi, bizim üçün də tanınmış bir parça idi. Bu əsərin bəstəkarının Tağı bəy olması mənim üçün çox maraqlı olsa da, niyə bu günə qədər bu möv-

"Tağı bəyin Cümhuriyyət tarixində özünəməxsus yeri var"

Semra Eren-Nijhar: "Əslində, bütün türk xalqının çox yaxşı tanıdığı və oxuduğu bu əsərin bəstəkarını ictimaiyyətin tanıması vacibdir"

"Anam tərəf azərbaycanlı olduğu üçün biz Azərbaycan musiqisi ilə böyümüşük və "Xoş gəlişlər şən olar, Mustafa Kamal Paşa xoş gəlmisiniz" əsəri bütün Türkiyədə olduğu kimi, bizim üçün də tanınmış bir parça idi..."

zuda araşdırma aparılmaması maraqlı idi. Qarsa incəsənəti və teatri ilk gətirənlərdən biri də azərbaycan əsilli Tağı bəy olub.

- Və sonra mövzu ilə bağlı araşdırma aparmaq qərarına gəldiniz?

- Açıq, əvvəlcə belə bir fikrim yox idi, amma nə vaxt internetdən oxuduqlarımla Sülhiyə xalamın dediklərini müqayisə etsəm, sonra bu mövzunun araşdırılmalı olduğunu düşünərək qollarımı çirmalayırdım. Bu iş düz beş ildən sonra tamamlandı.

- Niyə bu qədər uzun çəkdi?

- Əvvəla mövzu ilə bağlı mənbə tapmaq çox çətin idi. Sülhiyə xalam internetdəki məlumatların düzgün olmadığını deyəndə ondan müsahibə götürərək bu məsələyə işıq salmaq istədim. Əslində, o dövrün şahidi olan və mövzunu ən gözəl şəkildə çatdırı bilən Sülhiyə xalam olduğuna inanırdım.

Üç ildən artıq bir müddət ərzində İstanbulda olduğum vaxtlarda, bəzən də telefonla danışarkən, araşdırmada "Şifahi tarix" üsulundan istifadə edərək

Sülhiyə xalamdan müsahibə almışam. Onun dediklərinə əsaslanaraq mənbə araşdırması apardım və kitabı tamamladım.

- İndi kitabın ilk təqdimatını Ərdahanada edəcəksiniz.

- Bəli, Ərdahan şəhər bələdiyyə başçısı Faruk Demirin dəvəti ilə Ərdahan gedirik və 23 iyun axşamı Ərdahan bələdiyyəsində ilk kitabın təqdimatı olacaq. Bu tarixdən sonra kitabın digər bölgələrdə də təbliğatını davam etdirəcəyik. Əslində, bütün türk xalqının çox yaxşı tanıdığı və oxuduğu bu əsərin bəstəkarını ictimaiyyətin tanıması vacibdir. Bu, həm də mədəni irsimizin gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından əhəmiyyətli-dir.

- Tağı bəy haqqında əlavə nə demək istərdiniz?

- Bildiyimiz kimi, bu parça Atatürk Qarsa ilk getdiyi zamanlar üçün bəstələnib və o vaxtdan bəri hər yerdə oxunur.

Eyni zamanda, Tağı bəy Azərbaycan musiqi və incəsənətini Qarsa gətirib, teatr qrupu yaradıb, bədii işlər görüb. O, bu qrupla qastrol səfərinə çıxıb,

"Tağı bəy Azərbaycan musiqi və incəsənətini Qarsa gətirib, teatr qrupu yaradıb, bədii işlər görüb. O, bu qrupla qastrol səfərinə çıxıb, başqa ölkələrə gedib. Bu səbəbdən Atatürk Tağı bəyi təkcə "Xoş gəlişlər şən olar, Mustafa Kamal Paşa" əsərinin bəstəkarı və musiqiçisi kimi deyil, həm də Qarsın teatr öncüllərindən biri, ilk teatr aktyorlarından və rəssamlarından biri kimi qəbul etmişdir"

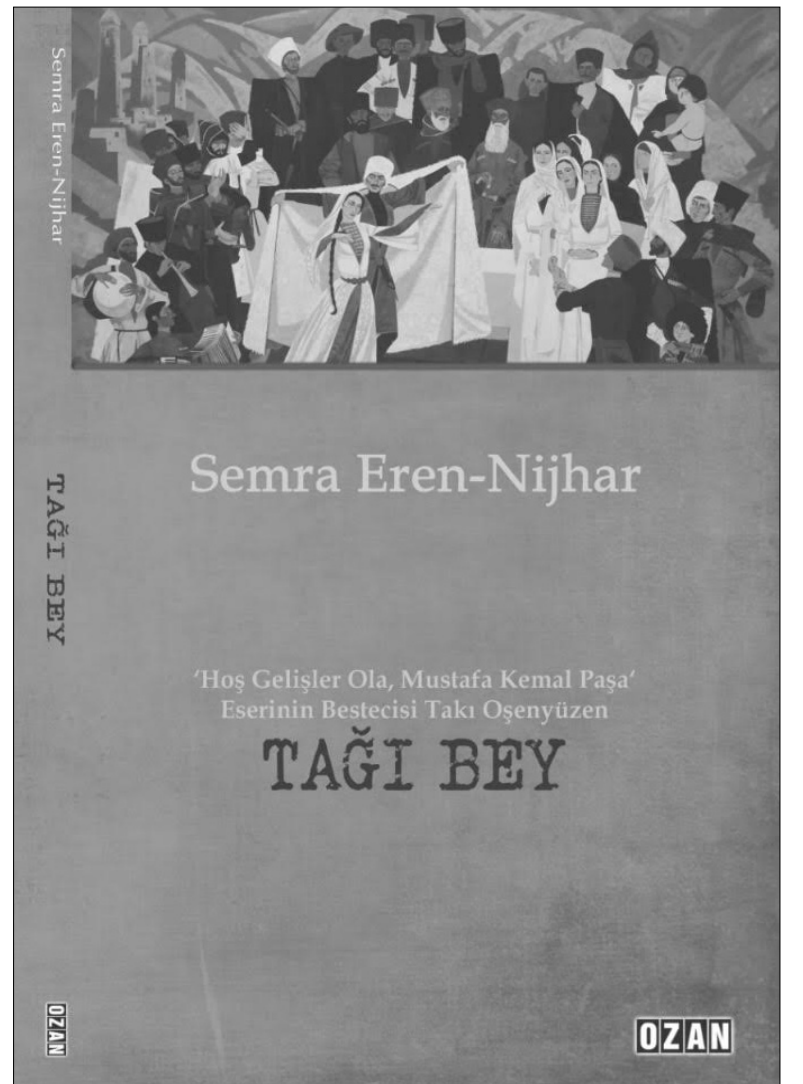
başqa ölkələrə gedib. Bu səbəbdən Atatürk Tağı bəyi təkcə "Xoş gəlişlər şən olar, Mustafa Kamal Paşa" əsərinin bəstəkarı və musiqiçisi kimi deyil, həm də Qarsın teatr öncüllərindən

Qısaca deyə biləcəyim bu kitab Azərbaycan türklərindən olan bəstəkar, musiqiçi və teatr aktyoru Tağı bəyin - Oşenyüzənin unudulmuş, yarımçıq və yanlış yazılmış tarixində yeni bir səhifə açmaq məqsədi daşıyır.

- Kitabı oxucular necə əldə edə bilər?

- Kitab "Ozan" nəşriyyatında

"Xoş gəlişlər ola, Mustafa Kamal Paşa" əsərinin yaradıcısı, azərbaycanlı Tağı Özenyüzən haqda kitabın müəllifi "Hürriyyət"ə danışdı

biri, ilk teatr aktyorlarından və rəssamlarından biri kimi qəbul etmişdir. Cümhuriyyət tarixində özünəməxsus yeri var. Buna la-yiqincə qiymət verilməlidir.

çap olunub və istənilən kitab mağazasından və ya onlayn kitab mağazasından sifariş etmək olar.

Elnur Eltürk

Son zamanlar müqəddir sənətkarlar haqqında yazılan elmi monoqrafiyalar böyük oxucu kütləsinin maraq dərəcəsini əhatə etməklə yanaşı, onlar haqqında ilkin araşdırmaların əsas mənbəsi hesab edilir. Məhz ilkin mənbə olaraq qələmə alınan bu kimi monoqrafiyalar bir daha sənətkarların yaradıcılıq yollarının daha dərinləndirilməsi, daha dərin prizmaların yaranma mexanizmi baxımından tədqiq edilməsi istiqamətində mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Bu günlərdə fəlsəfə doktoru İmran Axundovun qələmə aldığı “Ağadadaş Qurbanov” monoqrafiyası ilə tanış oldum. İlk öncə deyim ki, elmi monoqrafiya Respublikamızın Xalq artisti Ağadadaş Qurbanovun yaradıcılıq yoluna böyük işıq salmaqla, aktyorun Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrında eləcə də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında, həmçinin “Azərbaycanfilm”də ifa etdiyi mürəkkəb xarakterli səhnə və ekran obrazları haqqında müvəssəl məlumat verməklə, növbəti elmi araşdırmalar üçün əsas mənbə hesab edilə bilər. Müəllif bu monoqrafiya ilə aktyorun böyük yaradıcılıq yoluna fəsil-lərlə nəzər yetirməklə, dövrü yaradıcılıq yollarını daha dəqiqliklə tədqiq etməyə müvəffəq ola bilib.

(Əvvəlsizli ötən sayımızda)

Müəllif İmran Axundov elmi monoqrafiyanın ikinci fəsilini “Aktyor və Bakı Uşaq Teatrı (1929-1935)” adlandıraraq oxucunu bu dövrdə yaradılan, mühüm sənət yolu keçən Bakı Uşaq Teatrının yaradıcılıq yoluna eləcə də burada aktyorun səhnə fəaliyyətinə nəzər yetirməklə onun fəaliyyətinin geniş aspektlərindən ətraflı söhbət açır. Qeyd etmək lazımdır ki, Bakı Uşaq Teatrı rəsmi olaraq fəaliyyətə başladığı ilk gündən özünün ciddi fəaliyyəti ilə fərqlənib. Teatr öz repertuar siyasətinin tənzimlənməsi ilə yanaşı dünya mədəniyyətini, ədəbiyyatını dərinləndirən, öz yaradıcılıq keyfiyyətlərini yüksəltməyə hər zaman çalışırdı. Müəllif bu mərhələni təhlil edərkən yazır: “Kollektiv arasında aktyor sənətində köhnəlmiş üslubi xüsusiyyətlər, “oyun” teatrlarından qalma verdişlər: yalançı pafos, deklamasiya, zahiri plastika və sairəyə qarşı da mübarizə gündən-günə genişlənirdi. Onlar bu çətinliklərə dözərək ruh yüksəkliyi ilə çalışırdılar. Hələ onları qarşıda daha çətin işlər gözləyirdi. Teatrın daimi binaya, peşəkar insanlara ehtiyacı var idi. Ən böyük çətinlik orijinal əsərlərin olmaması idi”.

Elmi monoqrafiyada yeni yaradılan teatrın qastrol səfərlərindən də geniş söhbətlər açılır. Xüsusi ilə 1930-cu ilin fevralında Bakı Uşaq Teatrının aktyorlarının Gənc şəhərində on bir gün müddətində qastrol olmaları haqqında müfəssəl məlumatlar verilir. Burada ancaq “Qırmızı qalstuk əleyhinə” pyesinin tamaşasının göstəril-

Bir sənətkar ömrünün elmi araşdırılması

İmran Axundovun “Ağadadaş Qurbanov” monoqrafiyası haqqında düşünərkən

məsi ilə əsərin Gəncə məktəblilərinin marağına səbəb olduğundan gündə iki dəfə ümumilikdə on bir günə altı min məktəblinin bu tamaşaya böyük maraqla baxması qeyd edilir.

Elmi monoqrafiyada həm də bu dövrdə Bakı Uşaq Teatrının kollektivinin daha iki əsər olaraq hazırladığı R. Beqakin “Vur-qur” (quruluş Qabriel Kornelli, tərcümə Əsəd Tahir, rəssam Pavel Velinski) və Q. Kornellinin “Uzaq yaylaqda” (rejissor müəllifin özü, tərcümə F. Axundov, rəssam N. Kovalenko) pyeslərinin maraqlı səhnə tələyindən söhbət açılır. Müəllif İmran Axundov qeyd edir ki; “Bakı Uşaq Teatrı öz fəaliyyətini genişləndirmək üçün rayonlara üz tutmalı, öz fəaliyyət dairəsini genişləndirməli idi. Bu məqsədlə onlar “Qırmızı qalstuk əleyhinə”, “Vur-qur” və “Uzaq yaylaqda” tamaşalarından ibarət repertuar düzəldib, 1931-ci ilin iyun-iyul aylarında Şəki, Ağdam, Göyçay, Lənkəran rayonlarında qastrol tamaşaları göstərdilər. Kollektiv rayon mərkəzlərində tamaşalar verməklə yanaşı kolxoz və kəndlərdə də tamaşalar oynayırdılar”.

Müəllifin elmi araşdırmalarından bəlli olur ki, bu qastrollar həmçinin həmin dövrün mətbu orqanlarında da işıqlandırılmaqla geniş oxucu kütləsinə təqdim edilib. Belə ki, bu dövrdə “Gənc işçi” qəzeti yazırdı: “İşçi və kəndli cəcuqlarını passiv və zərərli məşğələlərdən ayıraraq aktivləşdirmək istədiyimiz bir zamanda işçi cəcuqlar teatrosunun varlığı əlimizdə ən canlı bir vasitədir”. Və ya 19 iyun 1931-ci il tarixli “Gənc işçi” qəzetində yazılırdı: “Aktyor Ağadadaş Qurbanovun hər bir çıxışı tamaşaçıların çox xoşuna gəlir və sürəkli alqışlarla qarşılanır. Günlər keçdikcə o, daha çox ümidlər verir. O, böyük gələcəyi olan aktyordur”.

Qeyd etmək lazımdır ki, Ağadadaş Qurbanov 1932-1936-cı illərdə Bakı Uşaq Teatrında bir-birinin ardınca müxtəlif rollar ifa edib. Belə ki, Vəhşi insan (R. Kipling “Tək başına gəzən pişik”, səhnələşdirəni və rej. Q. Kornelli, tərcümə M. Mərdanov, rəssam S. Yefimenko), Səməd (Q. Kornelli “Qoçaq Səməd”, rej. S. Dadaşov, tərcümə F. Axundov, rəssam N. Kovalenko), Klennervan (J. Vernin “Kapitan Qrantın uşaqları” eyni

adlı romanı üzərində səhnələşdirilən, tərcümə M. Mərdanov, rej. S. Dadaşov və Q. Kornelli, rəssam N. Kovalenko), Mail (C. Cəfərov, Ş. Məlikyevqanov “Küçələrdə”, rej. Q. Kornelli, rəssam N. Kovalenko), Qaneş (R. Taqor “Əfilər”, səhnələşdirən və rej. Q. Kornelli, tərcümə F. Axundov, rəssam N. Ovçinnikov), Niftəli (Ə. Haqverdiyev “Sağsağan”, rej. Q. Kornelli və M. Həşimov, rəssam N. Kovalenko), Q. J. Şmidt (Ə. Atayev, Ə. Həsənov “Çelyuskinçilər”, rej. S. Dadaşov, rəssam N. Kovalenko), Professor (V. Lyubimova “Seryoqa Streltsov”, rej. M. Həşimov, tərcümə M. Mərdanov, rəssam F. Qusak), Ayaz (M. M. Seyidzadə “Ayaz”, rej. M. Həşimov, rəssam F. Qusak) kimi obrazlarla yanaşı həmçinin Şamil Məlikyevqanovun “Papiros çəkmə” (rəssam Sadiq Şərifzadə) və Hacığa Abasovun “Sabirin məhkəməsi” (Məmmədəğa Dadaşovla birlikdə, rəssam Məmməd Əlizadə) adlı əsərlərinin də səhnədə maraqlı rejissor traktokası haqqında fikir və mülahizələri oxucuların diqqətinə təqdim edilir.

Tarixi mənbələrə nəzər salarkən görürük ki, Bakı Uşaq Teatrına Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığının əmri ilə 1936-cı il iyun ayının 18-dən etibarən Azər-

baycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı adı verilib. 1937-ci ildə görkəmli uşaq yazıçısı və şairi Abdulla Şaiq teatra pedaqoji hissə müdiri təyin edilib. A. Şaiqin kollektivə gəlməsi teatrın həyatında əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirilərkən təcrübəli ədib və müəllim olaraq pedaqoji hissə üzrə bir sıra tədbirlər həyata keçirilib. Qeyd etmək lazımdır ki, bu dövrdə A. Şaiq məktəblilərin teatra olan rəğbətini daha da artırmaq, uşaqlarda bədii zövqü yüksəltmək, onları əməyə həvəsləndirmək məqsədi ilə maketçilər və eskizçilər dərnəklərini yaratmağa müvəffəq olub. Bu dərnəklərdə fəaliyyət göstərən müxtəlif yaş qruplarından olan şagirdlər ilk tamaşadan sonra hazırladıqları maketləri və

eskizləri sərgidə nümayiş etdiriblər. Müəllif İmran Axundov məhz Gənc Tamaşaçılar Teatrının bu dövrdə fəaliyyətinə geniş nəzər yetirməklə elmi monoqrafiyanın üçüncü fəsilini “Aktyor və Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı (1936-1952)” adlandıraraq bu dövrdə aktyor Ağadadaş Qurbanovun genişlənən səhnə fəaliyyəti haqqında ətraflı təhlillər aparır. Onun bu dövrdə olan səhnə fəaliyyəti haqqında müəllif yazır: “Kollektivin əsas aparıcı aktyorlarında biri olan Ağadadaş Qurbanov 1937-1945-ci illərdə teatrın səhnəsində müxtəlif xarakterlərə malik olan obrazlar yaratmışdır. Onun ifasında Seyid, Məmməd, Kikel, Molla İbrahimxəlil, Xlestakov, Eldar, Seyran, Babək, Atakişi, Sədaqət, Hacı Qəmbər, Karl Moor, Elman, Aydın, Məlik Məmməd, Qaplan kimi surətləri maraqla izlənən səhnə obrazlarının bir qismidir”.

Müəllif İmran Axundov həmçinin aktyorun bir neçə obrazlarının

dövrü mətbuatda haqlı olaraq tənqid hədəfinə çevrilməsi haqqında yazarkən onun yaradıcılığına böyük həssaslıqla yanaşmaqla dövrü mətbuatda nəşr olunan tənqidi yazılara da münasibət bildirir. Müəllif qeyd edir: “1937-ci ilin fevral ayının 1-də L. Makarovun “Əmirin əsirləri” tamaşası Məhərrəm Həşimovun tərcüməsində (ikinci tərcüməçi M. Dadaşov) və quruluşunda tamaşaya qoyuldu. 1929-1930-cu illərdə Tacikistanda baş vermiş kolxosçularla basmaçıların mübarizəsinin işıqlandırılması tamaşanın fikir və ideyasının əsasını təşkil edirdi. Aktual və yığcam hazırlanmış bu əsərdə Ağadadaş Qurbanov mənfi tip olan Seyid obrazını ifa edirdi. Tənqid Ağadadaş Qurbanovu Seyid obrazının düzgün başa düşməməkdə günahlandırırırdı. Aktyor satqın, yaramaz bir tip olan, “bəlkə də qaytardılar” xəyalı ilə yaşayan, kolxoz hərəkatının düşməni, basmaçılara “bacardığı qədər” kömək edən Seyidi müsbət bir obraz kimi oynayırdı. Əlbəttə, bu səhv aktyorun bacarıqsızlığından deyil, rol düzgün başa düşməməsindən irəli gəlirdi”.

İmran Axundov monoqrafiyanın dördüncü fəsilini “Aktyor və Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (1953-1965)” və beşinci fəsilini isə “Aktyor və Azərbaycanfilm (1941-1965)” adlandırmaqla bu fəsilərdə Ağadadaş Qurbanovun Akademik Milli Dram Teatrının səhnəsində yaratdığı obrazlarını təhlil etməklə aktyorun səhnə quruluşlarında maraqlı obrazlarının diapazonunu böyük ustalıqla və həssaslıqla oxucularına təqdim edə bilər. Həmçinin aktyorun kino fəaliyyəti də geniş bir formada təhlil edilməklə onun “Səbuhi” (1941), “Şamdan bəy” (1956), “Qızmar günəş altında” (1957), “Bir qalının sirri” (1959), “Koroğlu” (1960), “Bizim küçə” (1961), “Telefonçu qız” (1962), “Zəncirlənmiş adam” (1964), “Arşın mal alan” (1965), “Yun şal” (1965) bədii filmlərindəki obrazları haqqında da maraqlı mülahizələri ilə elmi monoqrafiyasını oxucular üçün daha təsirli forma və üslublarında təqdim edir.

Nətcə etibarı ilə fəlsəfə doktoru İmran Axundovun qələmə aldığı “Ağadadaş Qurbanov” adlı elmi monoqrafiyası Azərbaycan mədəniyyəti tarixində xüsusi yeri olan Xalq artisti Ağadadaş Qurbanovun bir sənətkar olaraq səhnə tendensiyaları və obrazlarının təqdimi üslubunda maraqla oxunan orijinal yazı nümunəsidir.

Anar Burcəliyev
Teatrşünas-tənqidçi